

کد مدرسه

دفترچه شماره ۱

آزمون

۵

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۸/۱۱

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۰	۶۶	۷۵	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	—	فصل ۱	فصل ۲ (درس ۱)
علوم و فنون ادبی	—	فصل ۱	فصل ۳ (درس ۷)
جامعه‌شناسی	—	فصل ۱ (درس‌های ۱ تا ۳)	درس‌های ۴ و ۵
روان‌شناسی	—	درس ۴	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ریاضی و آمار

- ۱- چندتا از عبارات زیر درست است؟
 الف) جدول ارزش مربوط به ۴ گزاره دارای ۸ ردیف است.
 ب) درخت کاج بسیار زیبا است بیانگر یک گزاره است.
 ج) نتیجه استدلال مغالطه، همواره نادرست است.
 د) نتیجه استدلال قیاس استثنایی همواره درست است.
- ۲- اگر q و r گزاره‌ای دلخواه باشند هم‌ارز گزاره $(q \vee r) \vee \sim (q \Rightarrow r)$ کدام است؟
 (۱) همواره درست (۲) همواره نادرست (۳) r (۴) $\sim r$
- ۳- نقیض کدام یک از عبارات زیر درست نوشته شده است؟
 (۱) گزاره: $2^2 < 3^2$ - نقیض: $3^2 > 2^2$
 (۲) گزاره: هوا برفی است یا آسمان آبی است - نقیض: هوا برفی نیست یا آسمان آبی نیست.
 (۳) گزاره: اگر a عددی فرد نباشد آنگاه a^2 نیز فرد نیست - نقیض: a زوج است و a^2 زوج نیست.
 (۴) گزاره: اگر باران ببارد زمین خیس می‌شود - نقیض: زمین خیس شده است و باران نباریده است.
- ۴- اگر گزاره $(r \vee \sim (q \vee \sim r)) \wedge p$ درست باشد، ارزش گزاره $(\sim p \vee q) \wedge r$ کدام است؟
 (۱) T (درست) (۲) F (نادرست)
 (۳) وابسته به r (۴) ممکن است درست یا نادرست باشد.
- ۵- نماد ریاضی گزاره «تفاضل مکعب دو عدد از ثلث مکعب مجموع آن دو عدد ۱۵ واحد بیشتر است» کدام است؟
 (۱) $x^3 - y^3 = \frac{1}{3}(x+y)^3 + 15$ (۲) $(x-y)^3 = \frac{1}{3}(x^3 + y^3) + 15$
 (۳) $x^3 - y^3 = \frac{1}{3}(x+y)^3 - 15$ (۴) $(x-y)^3 = \frac{1}{3}(x^3 + y^3) - 15$
- ۶- کدام یک از گزاره‌های زیر به درستی استدلال قیاس استثنایی را نشان می‌دهد؟
 (۱) $((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q \equiv T$ (۲) $((p \Rightarrow q) \wedge q) \Rightarrow p \equiv T$
 (۳) $((p \Rightarrow q) \wedge q) \equiv T$ (۴) $(p \Rightarrow q) \wedge p \equiv T$
- ۷- در مورد استدلال مقدمه ۱: «اگر در رانندگی تمرکز نداشته باشید، آنگاه تصادف خواهید کرد» مقدمه ۲: علی تصادف کرد.
 ∴ علی موقع رانندگی تمرکز نداشته است.
 کدام گزینه درست است؟
 (۱) نوع استدلال مغالطه است.
 (۲) نوع استدلال، قیاس استثنایی است.
 (۳) نتیجه این استدلال درست است.
 (۴) نتیجه این استدلال نادرست است.
- ۸- به کمک عکس نقیض یک گزاره شرطی، به جای اثبات گزاره شرطی «برای هر عدد طبیعی n ، اگر n^2 بر ۴ بخش پذیر باشد، آنگاه n عددی زوج است» می‌توان کدام گزاره را ثابت کرد.
 (۱) اگر n^2 بر ۴ بخش پذیر نباشد، آنگاه n عددی زوج نیست.
 (۲) اگر n عددی زوج باشد، آنگاه n^2 نیز بر ۴ بخش پذیر است.
 (۳) اگر n عددی زوج نباشد، آنگاه n^2 نیز بر ۴ بخش پذیر نیست.
 (۴) اگر n عددی زوج باشد، آنگاه n^2 بر ۴ بخش پذیر نیست.

محل انجام محاسبات

۹- اگر x عددی نامنفی باشد برای حل معادله $9(x^2 - 4) = (x - 2)(x + 2)^3$ در کدام گام اشتباه محاسباتی رخ داده است و اگر این معادله به روش صحیح حل شود، تعداد جواب‌های معادله کدام است؟

گام اول: تجزیه به کمک اتحاد مزدوج $9(x - 2)(x + 2) = (x - 2)(x + 2)^3$

گام دوم: تقسیم طرفین معادله بر $x + 2$ $9(x - 2) = (x - 2)(x + 2)^2$

گام سوم: تقسیم طرفین معادله بر $x - 2$ $9 = (x + 2)^2$

گام چهارم: خاصیت ریشه زوج
 ق ق $x + 2 = 3 \Rightarrow x = 1$
 غ ق $x + 2 = -3 \Rightarrow x = -5$

(۱) گام دوم - ۱ جواب (۲) گام سوم - ۱ جواب (۳) گام دوم - ۲ جواب (۴) گام سوم - ۲ جواب

۱۰- اگر گزاره $\sim p \wedge (\sim p \vee q)$ هم‌ارز با گزاره r و گزاره $q \wedge (\sim q \vee p)$ هم‌ارز با گزاره s باشد، عکس نقیض گزاره $r \Rightarrow s$ هم‌ارز کدام است؟

(۱) $p \vee q$ (۲) $p \vee \sim q$ (۳) $\sim p \vee \sim q$ (۴) $\sim p \vee q$

۱۱- دامنه چه تعداد از توابع (مدل‌های) زیر، مجموعه اعداد طبیعی یا زیرمجموعه‌ای از آن است؟

الف) سرعت خودروها در هر لحظه

ب) تعداد قبولی‌های حقوق دانشگاه شهید بهشتی در ۲۰ سال اخیر

ج) مساحت یک لوزی به ضلع x

د) دمای هوا در ارتفاع‌های مختلف از سطح زمین

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۲- کدام مورد زیر بیانگر یک دنباله است؟

(۱) $\begin{cases} a: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R} \\ a_n = 2n + 1 \end{cases}$ (۲) $\begin{cases} a: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{R} \\ a_n = \sqrt{n+6} \end{cases}$ (۳) $\begin{cases} a: \{0, 1, 2\} \rightarrow \mathbb{R} \\ a_n = 6n - 1 \end{cases}$ (۴) $\begin{cases} a: \{\frac{1}{2}, \frac{1}{3}\} \rightarrow \mathbb{R} \\ a_n = \sqrt{2n+3} \end{cases}$

۱۳- با توجه به دنباله‌های $a_n = \lfloor \frac{\text{sign}(1-n)}{2n} \rfloor$ و $b_n = 2^{n+1}$ مقدار $2a_7 - 2b_7$ کدام است؟ (sign تابع علامت است و $\lfloor \cdot \rfloor$ به معنای جزء صحیح است.)

(۱) ۱۸ (۲) -۱۸ (۳) -۱۲ (۴) ۱۲

۱۴- دنباله‌ای با جمله عمومی $a_n = 2n - 106$ چند جمله منفی دارد؟

(۱) ۴۰ (۲) ۴۸ (۳) ۵۳ (۴) ۵۲

۱۵- در دنباله n زوج $a_n = \begin{cases} \Delta n^2 + 2k \\ 6n - 1 \end{cases}$ اگر رابطه $a_7 - a_8 = 20$ برقرار باشد مقدار k کدام است؟

(۱) $\frac{17}{2}$ (۲) $\frac{31}{2}$ (۳) $\frac{29}{2}$ (۴) $\frac{19}{2}$

۱۶- در دنباله فیبوناچی با رابطه بازگشتی $a_{n+2} = a_n + a_{n+1}$ اگر اعداد ۲۳۳ و ۳۷۷ و $61m$ از راست به چپ سه جمله متوالی از این دنباله باشند، مقدار m کدام است؟

(۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۱۱ (۴) ۱۲

۱۷- جمله سوم دنباله $a_n = 4n + 1$ با کدام جمله دنباله $b_n = n^2 - 12n$ برابر است؟

(۱) ۱۲ (۲) ۱۳ (۳) ۱۵ (۴) ۱۷

۱۸- در دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} 2a_n & ; n \text{ اول} \\ \frac{a_n}{2} & ; n \text{ غیراول} \end{cases}$ با فرض $a_1 = 6$ جمله چهارم دنباله کدام است؟

(۱) ۹ (۲) ۲۷ (۳) ۳۶ (۴) ۱۸

محل انجام محاسبات

۱۹- جمله پنجم دنباله بازگشتی $a_{n+1} = a_{n-\frac{n}{2}} + a_{n-\frac{n}{4}}$ با فرض $a_1 = a_2 = 3$ کدام است؟ ([علامت جزء صحیح است.)

- (۱) ۱۲ (۲) ۹ (۳) ۱۱ (۴) ۱۴
 ۲۰- در نمودار دنباله $a_n = 2n + 4$ نقاط مربوط به a_3 و a_4 را به هم وصل می‌کنیم. طول پاره خط ایجاد شده کدام است؟
 (۱) $\sqrt{2}$ (۲) $\sqrt{3}$ (۳) $\sqrt{5}$ (۴) $\sqrt{7}$

علوم و فنون ادبی

۲۱- توضیح کدام یک از گزینه‌های زیر با توجه به سراینده آن نادرست بیان شده است؟

- (۱) و گر دست محبت سوی کس یازی / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است.
 (حوادث اجتماعی زندگی مردم را منعکس می‌کند. کهن‌گرایی از ویژگی‌های شعر وی است.)
 (۲) در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده.
 (سیر آزاد تخیل و نزدیکی به ادبیات نمایی، از مهمترین ویژگی‌های شعر اوست.)
 (۳) از آن دهان که هرآی شیر می‌خروشید / کلمات کودکانه تراوید / آیا تاریخ، بر در سرای / به تحیر / خشک و لرزان نمانده بود؟
 (پس از انقلاب نیز به آرمان‌ها و اهداف مذهبی و انقلابی وفادار مانده است. وی در غزل و قصیده بیشتر طبع آزمایی کرده است. اشعار سپید وی نیز قابل توجه‌اند.)

(۴) بر شاخ خیزران / بنشسته است فرد / بر گرد او به هر سر شاخی پرندگان / او ناله‌های گمشده ترکیب می‌کند.
 (به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش‌آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های شعر اوست.)

۲۲-

- همه گزینه‌ها به جز با توجه به توضیح برابر آن درست است.
 (الف) قیصر امین پور: شاعر و نویسنده انقلاب - مجموعه شعر: بی‌بال پریدن، آینه‌های ناگهان
 (ب) علی موذنی: نویسنده عصر انقلاب با رویکردی خاص - آثار: دل‌ویزتر از سبزه، ظهور
 (ج) سید مهدی شجاعی: تحصیل کرده رشته ادبیات دراماتیک - داستان‌ها: بدوک، ضیافت
 (د) محمدرضا سرشار: نویسنده حوزه کودک و نوجوان - آثار: اگه بابا بمیره، مهاجر کوچک
 (ه) سلمان هراتی: شاعر نواندیش انقلاب - مجموعه شعر: از این ستاره تا آن ستاره، از آسمان سبز

- (۱) الف، د و ه (۲) ب، ج و د (۳) الف و ج (۴) ب و ه

۲۳- چند مورد از گزاره‌های تاریخی و ادبی زیر با توجه به ادبیات معاصر درست است؟

- (الف) احمد عزیزی از شاعران عصر انقلاب اسلامی و نویسنده داستان «دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» سید مهدی شجاعی است.
 (ب) گروه سوم شاخه جوان ادبیات دوره انقلاب چون به اصول آن پایبند بود، منادی اندیشه‌های انقلاب شد؛ از جمله: هوشنگ ابتهاج، حسین منزوی.

(ج) شاخه نخست دوره انقلاب، پس از پیروزی انقلاب با ارزش‌ها و مفاهیم تازه‌ای که در زندگی اجتماعی شکل گرفته بود، هماهنگ شدند؛ از جمله: سید حسن حسینی، نصرالله مردانی.

(د) هر چند در سال‌های آغازین انقلاب، در میان شاخه جوان، اقبال به شعر نیمایی کم‌رنگ بود، دیری نپایید که شعر نیمایی، با مقیاسی محدود، در شعر انقلاب جای خود را باز کرد.

(ه) هر چه از سال‌های اول انقلاب می‌گذرد، اقبال به شعر نیمایی کمتر می‌شود و جای خود را به قالب‌های دیگر مانند چهارپاره، قصیده، ترکیب‌بند و بحر طویل می‌دهد.

- (۱) چهار (۲) دو (۳) سه (۴) یک

۲۴- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره نثر دوران مقاومت ادبیات معاصر نیست؟

(۱) نویسندگان این دوره، کار خود را با داستان کوتاه آغاز کردند. از این‌رو ادبیات داستانی در شکل فراگیر خود در داستان کوتاه جلوه‌گر شد.

(۲) بر اغلب داستان‌های این دوره اضطراب سیاسی و ترس ناشی از بدفرجامی و زندان حاکم است.

(۳) از ویژگی‌های این نوع نثر، روی آوردن به داستان کوتاه، ترجمه آثار داستانی آمریکای لاتین و همدردی با ستم‌کشیدگان دنیاست.

(۴) «احمد محمود» با رمان «همسایه‌ها» و «امین فقیری» با رمان «دهکده پرملال» از نویسندگان نثر مقاومت هستند.

- ۲۵- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات نادرست‌اند؟
 الف) دولت‌شاه سمرقندی، کتاب تذکره دولت‌شاه را به تشویق شاهرخ میرزا در شرح احوال صدتن از شاعران ایرانی نوشته است.
 ب) در زمان بایسنقر میرزا هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه را به خط خوش نگاشتند و با تصاویری زیبا آراستند.
 ج) عبید زاکانی شاعر خوش ذوق با انتقادهای خود تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثار خود به تصویر می‌کشد.
 د) شاه نعمت‌الله ولی از شاعران قرن هشتم در تصوف و طریقت سرسلسله صوفیان نعمت‌اللهی به شمار می‌رود.
 (۱) الف و ب (۲) ب و ج (۳) ج و د (۴) الف و د
- ۲۶- نویسنده و سراینده آثار در کدام گزینه همگی نادرست هستند؟
 (۱) تحفة الاحرار: جامی / تاریخ گزیده: عطاملک جوینی / اخلاق الاشراف: عبید زاکانی
 (۲) فیه‌مافیه: مولوی / عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی / تاریخ جهانگشا: عطاملک جوینی
 (۳) رساله دلگشا: عطاملک جوینی / جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین همدانی / المعجم: شمس قیس رازی
 (۴) صدپند: سلمان ساوجی / جمشید و خورشید: عبید زاکانی / مرصادالعباد: فخرالدین عراقی
- ۲۷- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام موارد زیر نادرست هستند؟
 الف) از بین رفتن دربارهای ادب دوست ایرانی تبار در قرن هفتم، زبان شعر جز در سروده‌های حافظ و خواجه به سستی گرایید.
 ب) با حمله مغولان دوستداران فرهنگ و اخلاق برای تسکین خود بر ترویج روحیه تساهل، آزادگی و خدمت به خلق روی آوردند.
 ج) در عهد تیموریان هنرهایی چون مینیاتور، معماری، تذهیب و تاریخ‌نویسی ادامه یافت.
 د) یکی از جریان‌های نثر در سبک عراقی پیچیده‌نویسی با محتوای تاریخ حاکمان در آثاری چون طبقات ناصری است.
 ه) پس از مرگ تیمور بایسنقر میرزا توانست شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد.
 (۱) الف، ب و ج (۲) الف، د و ه (۳) ب، د و ه (۴) ج، ه و د
- ۲۸- کدام یک از ابیات از ویژگی‌های شعر سبک عراقی نیست؟
 (۱) عقل کل و نفس کل مرد خداست
 (۲) هر آن کو صبر کرد ای دل ز شهوت‌ها در این منزل
 (۳) کسی کو خورد را ندارد ز پیش
 (۴) مشورت با نفس خویش اندر فعال
 آرایه‌های مشترک ابیات زیر در کدام گزینه آمده است؟
 چشم اگر با دوست داری گوش با دشمن مکن
 ای شاهد افلاکی در مستی و در پاکی
 دانش و خواسته است نرگس و گل
 (۱) تلمیح - استعاره - تناسب
 (۲) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۳) تناقض - تشخیص - جناس
 (۴) مجاز - تشبیه - ایهام
- ۳۰- آرایه‌های «مجاز، استعاره مصرحه، تناقض و موازنه» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟
 الف) از بهر زخم گاه چو سیمم فرو گداز
 ب) ای خط سبز تو همچون برگ نیلوفر در آب
 ج) چون آتش رخت بر آبروی من
 د) در چمن زیباتر از قدت کجا خیزد نهال
 (۱) د، ب، ج و الف (۲) د، الف، ب و ج
 (۳) ج، الف، ب و د (۴) ج، ب، الف و د
- ۳۱- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
 «حلقه گوش شما را تا بود مه مشتری
 (۱) مجاز، تشبیه، جناس، استعاره مکنیه
 (۲) تشبیه، کنایه، حس‌آمیزی، ایهام، استعاره
 (۳) اغراق، جناس تام، ایهام تناسب، تشخیص
 (۴) ایهام، ایهام تناسب، مجاز، استعاره
- ۳۲- در کدام یک از گزینه‌های زیر «بیشترین تعداد تشبیه و یک تضاد» به کار رفته است؟
 (۱) عجب مدار که در عین درد خاموشم
 (۲) ای لب میگون تو هم شکر و هم شراب
 (۳) یوسف گل تا عزیز مصر شد یعقوب وار
 (۴) جان شیرین به لب آورد به تلخی فرهاد
 (۱) عرش و کرسی را میدان کز وی جداست
 (۲) عوض دیده است او حاصل به جان زان سوی آب و گل
 (۳) دلش گردد از کرده خویش ریش
 (۴) هر چه گوید عکس آن باشد کمال
 عاشقی و نیک‌نامی سعدیا سنگ و سبوست
 من چشم تو را مانم تو اشک مرا مانی
 که به یک جای نشکفند به هم
 (۱) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۲) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۳) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۴) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۱) عرش و کرسی را میدان کز وی جداست
 (۲) عوض دیده است او حاصل به جان زان سوی آب و گل
 (۳) دلش گردد از کرده خویش ریش
 (۴) هر چه گوید عکس آن باشد کمال
 عاشقی و نیک‌نامی سعدیا سنگ و سبوست
 من چشم تو را مانم تو اشک مرا مانی
 که به یک جای نشکفند به هم
 (۱) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۲) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۳) تشبیه - کنایه - تضاد
 (۴) تشبیه - کنایه - تضاد

۳۳- تعداد استعاره مصرّحه در کدام یک از بیت‌ها بیشتر است؟

- (۱) مردم چشم عقیق افشان لؤلؤبار من
- (۲) یاد باد آن شب که دلبر مست و دل در دست بود
- (۳) ماه من مشک سیه در دامن گل می‌کند
- (۴) عنبرش خادام آن سنبل هندوی دراز

۳۴- «تشبیه» در کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) شب نیست تا ز جنبش زنجیر مهر او
- (۲) کلید گنج سعادت به دست شاه وشی است
- (۳) مرغ دل تا دام زلف و دانه خال تو دید
- (۴) رندی است دل شکسته فغانی خاکسار

۳۵- در کدام بیت نوع تشبیه متفاوت است؟

- (۱) خاقانیا سپاه غم آمد دو منزلی
- (۲) زان زلف مشک رنگ نسیمی به ما فرست
- (۳) جاننا تو به وصل خویش تعریفم ده
- (۴) رو که خورشید عشق را همه روز

۳۶- در ابیات زیر به ترتیب چند «وجه شبه» و چند «ادات تشبیه» وجود دارد؟

- «عاشق آن باشد که چون آتش بود
این زبان چون سنگ و هم آهن‌وش است
جان‌ها در اصل خود عیسی دمنند

(۱) چهار - دو (۲) سه - سه

۳۷- کدام یک از ابیات زیر به دو شکل دسته‌بندی هجایی نمی‌شوند؟

- (الف) زین‌سان که ناامید ز نشو و نما منم
(ب) خروس کنگره عقل گر بکوفت چو دید
(ج) در رهگذر باد چراغی که تو راست
(د) ترکی که دو لب شیرین چون شهد و شکر دارد
(ه) از سر غیرت هوا چشم ز خلق دوختم

(۱) ج و د (۲) ب و ه

۳۸- چند مصرع دارای وزن ناهمسانی است که از سه پایه آوایی تشکیل شده است؟

- (الف) استاد شهید زنده بایستی
(ج) ای آن که غمگنی و سزاواری
(ه) چون سیب پژمرده بر آونگم

(۱) دو (۲) سه

۳۹- کدام بیت در وزن «ناهمسان» سروده شده است و به دو شیوه دسته‌بندی هجایی می‌شود؟

- (۱) بانوی مصر اگر کند صورت عشق را نهان
(۲) گویند یار خون دل خلق می‌خورد
(۳) آب سخنم می‌رود از طبع چو آتش
(۴) ای آنکه غمگنی و سزاواری

۴۰- در میان ابیات زیر به ترتیب کدام بیت «ناهمسان» و کدام بیت «همسان دوپایه‌ای» است؟

- (الف) او را به چشم پاک دید چون هلال
(ب) آینه سکندر جام می است بنگر
(ج) خلد گر به پا خاری آسان بر آید
(د) تا خار غم عشقت آویخته در دامن

(۱) الف و د (۲) الف و ج

گشته دُرپاش از لب دُرپوش خاموش شما
باده چشم عقل می‌بست و در دل می‌گشود
سایه‌بان آفتاب از شاخ سنبل می‌کند
لؤلؤاش بنده آن حقه یاقوت خموش

حلقه دلم به حلقه زلفش اسیر نیست
که بر فقیر نبندد در خزانه خویش
طایر اندیشه‌ام افتاد در دام هوس
بر سنگ امتحان زده صد ره به سوی خویش

جان را دو اسبه خیز به خدمت به در فرست
یک موی سر به مهر به دست صبا فرست
وز بار فراق خویش تخفیم ده
طالعی به ز اتصال تو نیست

گرم‌رو، سوزنده و سرکش بود»
و آنچه بجهت از زبان چون آتش است»
یک زمان زخمند و گاهی مرهمند»

(۳) چهار - سه (۴) سه - چهار

برگ خزان رسیدن چنین ناامید نیست
که در شب امل من سپیده شد پیدا
ترسم که بمیرد، از فراغی که تو راست
دو دایره مسکین بر طرف قمر دارد
پرده روی تو شدم پرده من چرا دری؟

(۳) الف، ج و ه (۴) ب، د و ه

(ب) سرمست در آمد از خرابات

(د) رخ تو حسن به پرگار بزد

(و) حال دل با تو گفتنم هوس است

(۳) چهار (۴) پنج

یوسف خسته چون کند پیرهن دریده را
و آن لعل سرخ و دست نگارین گواه اوست
چون آتش رویت که از او می‌چکد آبی
و اندر نهان سرشک همی باری

هر دیده جای جلوه آن ماه پاره نیست
تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا
چه سازم به خاری که در دل نشیند
کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان‌ها

(۳) ب و ج (۴) ب و د

- ۴۱- تعداد ارکان مقابل چند مصراع درست است؟
- قدر فلک را کمال و منزلتی نیست (سه رکن)
 - گشته‌ام در جهان و آخر کار (سه رکن)
 - تو را رسد که هزاران هزار نقش بدایع (چهار رکن)
 - پنهان نتوان داشت جنون در دل عاشق (چهار رکن)
 - کز عشق به غایتی رسانم (دو رکن)
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج
- ۴۲- در کدام گزینه (بیت) همهٔ اختیارات زبانی به کار رفته است؟
- (۱) نیایدم گله از خوی این و آن کردن
(۲) دل من به تابناکی به شراب ناب ماند
(۳) این نان و آب چرخ چو سیل است بی‌وفا
(۴) نخواهی آنکه چو آتش کنند خاموش
- ۴۳- در بیت «هزار سختی اگر بر من آید آسان است / که دوستی و ارادت هزار چندان است» همه نوع اختیارات زیر به کار رفته است، به جز.....
- (۱) حذف همزه
(۲) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
(۳) بلند تلفظ کردن هجای پایانی
(۴) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه
- ۴۴- اختیار شاعری در مقابل کدام بیت نادرست آمده است؟
- (۱) شاهی که به روز رزم از رادی
(۲) من رمیده ز غیرت ز پا فتادم دوش
(۳) ابروی دوست کی شود دستکش خیال من
(۴) کس نیست که افتادهٔ آن زلف دوتا نیست
- ۴۵- کدام ابیات مفهوم یکسانی دارند؟
- (الف) مرا گه گه به دردی یاد می‌کن
(ب) چون مار زخم خورده دل افتد به پیچ و تاب
(ج) ای خوش منادی‌های تو در باغ شادی‌های تو
(د) نخست نغمهٔ عشاق فصل گل این است
(ه) مرا عهدی است با شادی که شادی آن من باشد
- (۱) الف و ب (۲) ج و ه (۳) الف و د (۴) د و ه
- ۴۶- قطعهٔ زیر، سرودهٔ «سهراب سپهری» با کدام بیت تقابل معنایی دارد؟
- «مادری دارم بهتر از برگ درخت / دوستانی بهتر از آب روان / و خدایی که در این نزدیکی است.»
- (۱) همه با ماست چه با ما که خود ماییم سرتاسر
(۲) سر سودا زده بسپار به خاک در دوست
(۳) بی‌دلی در همه احوال خدا با او بود
(۴) چه یاری یابد از یاران هم‌دل
- ۴۷- عبارت نوشته شده در برابر کدام یک از گزینه‌ها با بیت آن، تناسب معنایی ندارد؟
- (۱) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوری
(۲) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد
(۳) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
(۴) اسیرش نخواهد ره‌آیی ز بند
- در آتش از دل خویشم چه می‌توان کردن
نکنند سیاه کاری که به آفتاب ماند
من ماهی‌ام نه‌نگم و عمانم آرزوست
خموش باش و به هر خس ره کمین مگشای
- زیرین نهد او به تیر در پیکان
(دوبار حذف همزه)
نگار خویش چو دیدم به دست بیگانه
(بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
کس نزدست از این کمان تیر مراد بر هدف
(کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)
در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست
(بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
- که دردت مرهم جان می‌نماید
هر گه که یاد طرهٔ پیمان کند تو را
بر جای نان شادی خورد جانی که شد مهمان تو
که داغ لاله رخان به ز باغ نسرین است
مرا قولی است با جانان که جانان جان من باشد
- از این باد ار مدد خواهی چراغ دل بر افروزی
(غنیمت است در این روزگار کم فرصت)
با پختگان گو این سخن سوزش نباشد خام را
(نوی راز ما بلبل شناسد)
کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم
(نیست مردان را ز مهر مادر گیتی نصیب)
شکارش نجوید خلاص از کمند
(صید از کمند اگر بجهد بوالعجب بود)

۴۸- کدام یک از گزینه‌ها با سروده زیر هم‌مفهوم است؟

«نفس کز گرمگاه سینه می‌آید برون ابری شود تاریک / چو دیوار ایستد در پیش چشمانت / نفس کاین است / پس دیگر چه داری چشم / ز چشم دوستان دور یا نزدیک»

- ۱) روزگار سفته را بنگر که نتوان چشم داشت
- ۲) پرده شرم است مانع در میان ما و دوست
- ۳) همان با نفس نیکی می‌کنم هرچند می‌دانم
- ۴) نه از این بیش توان با سخن دشمن ساخت

۴۹- مفهوم کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

۱) کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است. (خفقان‌آلوده بودن جامعه)

۲) ای آدم‌ها که بر ساحل بساط دلگشا دارید / نان به سفره جامه‌تان بر تن / یک نفر در آب می‌خواند شما را (انتقاد از مرفهین بی‌درد)

۳) یاس را آینه‌ها رو کرده‌اند / یاس را پیغمبران بو کرده‌اند (تکریم شهید و شهادت)

۴) بیار ره توشه برداریم / قدم در راه بی‌برگشت بگذاریم / ببینیم آسمان هر کجا آیا همین رنگ است؟ (از خطر کردن نترسیم)

۵۰- مفهوم همه بیت‌ها بیانگر درون مایه شعر انقلاب اسلامی است به جز

- ۱) من ایرانی‌ام آرمانم شهادت
 - ۲) هم در استبداد شد تا ملک خود بر باد داد
 - ۳) ز منجیق فلک سنگ فتنه می‌بارد
 - ۴) عشق‌بازی چیست؟ سر در پای جانان باختن
- تجلی هستی است جان‌کنند من
آری آری ملک از استبداد خواهد شد به باد
من ابلهانه می‌گریزم در آبگینه حصار
با سر اندر کوی دلبر عشق نتوان باختن

جامعه‌شناسی

۵۱- هر یک از عبارات زیر، پیامد نادیده گرفتن کدام یک از ویژگی‌های کنش است؟

- بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم
 - محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف رفتارهای قابل مشاهده
 - سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در عرصه هنر
 - عمیق‌تر شدن فجایع انسانی با پیشرفت‌های جهان غرب
- ۱) هدفدار - آگاهانه - معنادار
۲) معنادار - معنادار - آگاهانه - هدفدار
۳) هدفدار - معنادار - ارادی - هدفدار
۴) معنادار - آگاهانه - ارادی - معنادار

۵۲- زمینه‌های اخلاق‌گریزی در نگاه جامعه‌شناسی تبیینی، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

۱) تأکید افراطی بر نظم اجتماعی در جامعه‌شناسی تبیینی - انجام کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی بدون شناخت غایت تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های آن - صرفاً معتبر دانستن روش‌های تجربی

۲) قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی - صرفاً معتبر دانستن روش‌های تجربی - انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ...

۳) سرکوب کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی در رویکرد تبیینی - تأکید افراطی بر نظم اجتماعی در جامعه‌شناسی تبیینی - انجام کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی بدون شناخت غایت تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های آن

۴) قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی - انجام کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی بدون شناخت غایت تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های آن - انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ...

۵۳- به ترتیب، هر یک از موارد، اشاره درستی به کدام گزینه دارد؟

- مقدمه و پیش‌نیاز روش علمی از دیدگاه وبر
 - نگاه کردن به مسائل جوانان از منظر خودشان
 - نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی
 - مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی از سوی نظریه‌پردازان کنش اجتماعی
- ۱) تفهم - همراهی همدلانه - هویت‌زدایی - آگاهی و معناداری
۲) تفسیر - همراهی همدلانه - هویت‌زدایی - آگاهی و معناداری
۳) تفهم - همراهی همدلانه - ارزش‌زدایی - اراده و معناداری
۴) تفهم - فهم همدلانه - هویت‌زدایی - هدف‌داری و اراده

۵۴- در ارتباط با پدیده اعتیاد جوانان و نوجوانان به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، موضع جامعه‌شناسان تفسیری چگونه است؟

- (۱) پیش‌بینی و کنترل اعتیاد جوانان و نوجوانان به اینترنت
- (۲) مطالعه معنای گرایش کاربران به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای
- (۳) فهم انگیزه جوانان و نوجوانان از گرایش افراطی به بازی‌های رایانه‌ای با روش صرفاً تجربی
- (۴) فهم معنای استفاده از فضای مجازی و اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای و تأیید کنشگران در جهت یاری دادن به آنان

۵۵- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، چه پیامدی به همراه دارد؟

- خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی
- پیدایش معانی گوناگون
- تنوع و تکثر معانی

(۱) پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف - ضرورت استفاده از روش‌های کیفی - پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف

(۲) پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف - پیچیدگی کنش‌های انسانی

(۳) شکل‌گیری معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - ضرورت عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی

(۴) دشواری تبیین کنش‌های انسانی - پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - دشواری رسیدن به هدف کنش

۵۶- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، اشاره دقیقی به دیدگاه کدام اندیشمند دارد؟

- در ورای ابهام، رمز و رازی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.
- طرح سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آنها دارد.
- شکل‌ها و رنگ‌ها به واقعیتی مشخص بیرون از ذهن اشاره ندارند.
- او، روش تجربی را در موقعیتی به کار گرفت که شهود آباء کلیسا تنها روش علمی قابل قبول بود.

- (۱) پاول کله - ماکس وبر - واسیلی کاندینسکی - گالیه
- (۲) پاول کله - کنت - واسیلی کاندینسکی - گالیه
- (۳) واسیلی کاندینسکی - ماکس وبر - پاول کله - گالیه
- (۴) پاول کله - ماکس وبر - کنت - واسیلی کاندینسکی

۵۷- کدام گزینه با متن زیر مرتبط است؟

«اوردوس» بزرگ‌ترین شهر متروکه جهان است که با وجود سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن، تقریباً خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفته است.»

(۱) نه تنها روش حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند، بلکه روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را نیز دارد.

(۲) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس رویکرد تبیینی برقرار می‌کنند، شاید در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس رغبت موفق باشند، ولی هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی خود بیفزایند.

(۳) انسان‌ها همانند پدیده‌های طبیعی آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است، آنها در شرایط گوناگون، رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند.

(۴) رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

۵۸- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر را از حیث درست یا نادرست بودن مشخص کنید.

- تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی، شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد.
- همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران است؛ یعنی نگاه کردن به مسائل آنها از منظر خودشان.
- خودکشی یک کنش غیرعادی و گرایشی است که برخلاف طبیعت و سرشت انسان انجام می‌شود.
- ماکس وبر متفکر آلمانی، تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی می‌دانست و معتقد بود که نیازی به استفاده از علوم طبیعی نیست.

- (۱) نادرست - درست - نادرست - درست
- (۲) درست - درست - نادرست - نادرست
- (۳) درست - نادرست - درست - نادرست
- (۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

۵۹- در زمینه تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی کدام گزینه مربوط به دیدگاه دوم است؟

- (۱) در این دیدگاه ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نیز نظیر علوم طبیعی است.
- (۲) در این دیدگاه جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود.
- (۳) این نگاه برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و جهان فردی اشخاص را نیز نادیده نمی‌گیرد.
- (۴) در این دیدگاه جهان ذهنی و تکوینی ماهیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۶۰- به ترتیب، پاسخ صحیح هر یک از سوالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- تفاوت عضویت موجودات زنده و نظم آنها با عضویت در جهان اجتماعی به چه ویژگی‌هایی مرتبط است؟
- بیان کردن اندیشه انسان به صورت گفتار و نوشتار چه نتیجه‌ای در پی دارد؟

- (۱) مشترک و عمومی یا فردی و خصوصی بودن آگاهی اعضاء - شکل‌گیری تناسب بین بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی
- (۲) آگاهی و اراده اعضاء - شکل‌گیری تناسب بین بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی
- (۳) آگاهی و اراده اعضاء - ورود به محدوده اجتماعی و فرهنگی
- (۴) مشترک و عمومی یا فردی و خصوصی بودن آگاهی اعضاء - ورود به محدوده اجتماعی و فرهنگی

۶۱- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر به چه مفهومی اشاره دارند؟

الف) سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی

ب) به ضعف و ناتوانی کشاندن دیگر گروه‌ها و جوامع

ج) ناتوانی در دفاع از حقانیت ارزش‌ها

د) ناتوانی در دفاع از هویت خود

(۱) نگاه اول به تعامل جهان‌ها با یکدیگر - فرهنگ استکبار - ویژگی عقلانیت در فرهنگ جهانی مطلوب - ویژگی عقلانیت در فرهنگ جهانی مطلوب

(۲) نگاه اول به تعامل جهان‌ها با یکدیگر - فرهنگ سلطه - ویژگی عقلانیت در فرهنگ جهانی مطلوب - ویژگی تعهد و مسئولیت در فرهنگ جهانی مطلوب

(۳) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی - فرهنگ استکبار - ویژگی حقیقت در فرهنگ جهانی مطلوب - ویژگی عقلانیت در فرهنگ جهانی مطلوب

(۴) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی - فرهنگ سلطه - ویژگی حقیقت در فرهنگ جهانی مطلوب - ویژگی تعهد و مسئولیت در فرهنگ جهانی مطلوب

۶۲- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر به کدام‌یک از ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب اشاره دارد؟

الف) گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌ها

ب) جلوگیری از تفرقه بین جوامع

ج) معیار و میزانی برای سنجش عقاید

د) نیازهای ابدی و معنوی انسان

(۱) تعهد و مسئولیت - عدالت - حقیقت - معنویت

(۲) تعهد و مسئولیت - حقیقت - عقلانیت - معنویت

(۳) عقلانیت - عدالت - حقیقت - آزادی

(۴) عقلانیت - حقیقت - عقلانیت - آزادی

۶۳- قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در چه صورتی به نتایج زیر دست پیدا می‌کند؟ (به ترتیب)

● به دست آوردن استقلال سیاسی

● به خدمت گرفتن گروه مهاجم

(۱) غلبه نظامی بر گروه مهاجم، اگر قدرت نظامی مهاجم تضعیف شده باشد - حضور مستقیم در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم و گسترش فرهنگی خود

(۲) اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، به همراه ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم - حضور مستقیم در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم و گسترش فرهنگی خود

(۳) غلبه نظامی بر گروه مهاجم، اگر قدرت نظامی مهاجم تضعیف شده باشد - اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد.

(۴) اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، به همراه ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم - اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد.

۶۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، پیامد چیست؟

- (الف) کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر توسط استعمار نو
(ب) هجوم اروپاییان به قاره آمریکا
(ج) استفاده دولت‌های استعمارگر از کودتای نظامی

(۱) اتکای کشورهای استعمارگر به قدرت اقتصادی خود، استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده - تبلیغ ارزش‌ها و باورهای خود - به قدرت رساندن نیروهای وابسته
(۲) استفاده استعمارگران از رسانه و فن‌آوری اطلاعات و نهادها و سازمان‌های بین‌المللی فرهنگی و اجتماعی - تأمین سلطه - به قدرت رساندن نیروهای بومی

(۳) اتکای کشورهای استعمارگر به قدرت اقتصادی خود، استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده - تأمین سلطه - به قدرت رساندن نیروهای وابسته
(۴) استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند و استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای استعمارگر - تبلیغ ارزش‌ها و باورهای خود - به قدرت رساندن نیروهای وابسته

۶۵- به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر را از حیث درست یا نادرست بودن مشخص کنید.

- (الف) تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.
(ب) فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به ارزش‌های اساسی و هنجارهای آنها بر می‌گردد.
(ج) غلبه نظامی همواره با غلبه فرهنگی همراه است.

(د) اروپا در چهار قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام فرهنگ متجدد می‌شناسیم.

- (۱) نادرست - درست - درست - درست
(۲) درست - نادرست - نادرست - نادرست
(۳) نادرست - نادرست - درست - درست
(۴) درست - درست - نادرست - نادرست

روان‌شناسی

۶۶- در کدام گزینه خطا، در مرحله متفاوتی از حافظه رخ داده است؟

- (۱) سارا دستورالعمل آشپزی در حال پخش از تلویزیون را به خوبی می‌بیند و با خود تکرار می‌کند اما با این حال در هنگام آشپزی نام برخی از ادویه‌های لازم را به یاد نمی‌آورد.
(۲) رضا در کلاس، جدول ضرب را به خوبی یاد می‌گیرد اما تا جلسه بعدی آن را مرور نمی‌کند، در نتیجه نمی‌تواند به سؤالات آزمون پاسخ دهد.

(۳) پرستو، نام معلم کلاس اول ابتدایی خود را به خاطر نمی‌آورد، اما همین که ابتدای فامیلی او را می‌شنود، می‌گوید: محمدی! یادم آمد.

(۴) مادر مریم از او می‌خواهد حدود نیم ساعت بعد زیر گاز را خاموش کند، بعد از گذشت نیم ساعت مریم به یاد نمی‌آورد که مادرش دقیقاً چه کاری را از او خواسته بود.

۶۷- نیلوفر در حال تماشای انیمیشن مورد علاقه‌اش است که برادرش از او راجع به داستان انیمیشن می‌پرسد، نیلوفر جواب می‌دهد تمام شخصیت‌های داستان چشمان رنگی دارند و کفش شخصیت اصلی، یک کفش صورتی زیبا است، کدام گزینه درباره نیلوفر نادرست است؟

(۱) رمزگردانی او از نوع دیداری بوده است.

(۲) رمزگردانی او شامل خلاصه موضوع می‌شود، پس نمی‌توان به حافظه او اعتماد کرد.

(۳) رمزگردانی جزء به جزء احتمال خطا در بازیابی اطلاعات را افزایش می‌دهد.

(۴) اولین مرحله حافظه در کودکان با افراد بزرگسال متفاوت است.

۶۸- هر یک از موارد الف و ب به ترتیب، مرتبط به کدام نوع حافظه است؟

(الف) من می‌دانم مهم‌ترین دلیل آلودگی هوا، ناشی از مصرف بی‌رویه سوخت‌های فسیلی است.

(ب) با فکر کردن به مفهوم «دانش‌آموز»، کلاس و مدرسه و فصل امتحانات را به خاطر می‌آورم.

- (۱) رویدادی - معنایی (۲) معنایی - معنایی (۳) رویدادی - رویدادی (۴) رویدادی - رویدادی

۶۹- چند مورد از عبارتهای زیر به حافظه کاری اشاره دارد؟

- (الف) معلم زبان انگلیسی بلافاصله بعد از تدریس کلمه جدید از بچه‌ها، از آنها می‌خواهد آن کلمه را با صدای بلند تکرار کنند.
 (ب) فردی اعداد ۰، ۳، ۵ و ۲ را برای فرزندش می‌خواند و سپس از او می‌خواهد که آنها را از کوچک به بزرگ مرتب کند.
 (ج) در یک مسابقه ادبی تلویزیونی از افراد خواسته می‌شود پس از شنیدن تعدادی کلمه و به خاطر سپردن آنها، با آن کلمات یک بیت شعر بسرایند.
 (د) معلم ریاضی از شما می‌خواهد با فرمولی که چند دقیقه قبل تدریس شده، مسئله‌ای را حل کنید.
 (ه) در یک بازی گروهی باید بعد از شنیدن جمله‌ای که فرد قبلی می‌گوید آن را تکرار کنید و سپس آن جمله را به نحوی که معنادار باشد ادامه دهید.

(۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۵

۷۰- درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- (الف) ظرفیت ذخیره‌سازی در حافظه کاری، نسبت به حافظه کوتاه مدت از برتری بیشتری برخوردار است، چرا که نامحدود است.
 (ب) شباهت حافظه حسی و بلندمدت در گنجایش اندوزش است.
 (ج) عامل تبدیل ردهای حسی به اطلاعات، توجه است.
 (د) مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه بلندمدت، محو شدن مواد اطلاعاتی به دلیل گذشت زمان یا موارد دیگر است و راهکار آن بازگویی و تمرین است.
 (ه) درجه‌بندی خاطرات با توجه به نوع رمزگردانی، متغیر است.

(۱) درست - درست - نادرست - درست - نادرست
 (۲) نادرست - نادرست - درست - درست - درست
 (۳) درست - درست - درست - نادرست - درست
 (۴) نادرست - درست - درست - نادرست - نادرست

۷۱- کدام مورد، درباره آزمایش ابینگهوس (تأثیر گذشت زمان بر حافظه) نادرست است؟

- (۱) گذشت زمان با درصد ذخیره‌سازی کلمات رابطه معکوس دارد.
 (۲) در همان لحظه یادگیری، فراموشی وجود ندارد.
 (۳) مقدار فراموشی کلمات با درصد ذخیره‌سازی رابطه مستقیم دارد.
 (۴) شیب تند نمودار فراموشی در ابتدای نمودار نشان‌دهنده افزایش سرعت و شدت فراموشی است.
 هر یک از موارد زیر مربوط به کدام یک از عوامل ایجاد فراموشی است؟

الف) معلمی هر ساله برای یادگیری نام دانش‌آموزان جدیدش، دچار مشکل می‌شود زیرا آنها را با نام دانش‌آموزان سال‌های گذشته اشتباه می‌گیرد.

- (ب) فرهاد یک ساعت بعد از خروج از منزل دو قلم کالا از بین چهار قلم کلایی که مادرش سفارش داده بود را به خاطر نمی‌آورد.
 (۱) گذشت زمان - مشکلات نشانه‌های بازیابی
 (۲) عدم رمزگردانی - تداخل اطلاعات
 (۳) تداخل اطلاعات - گذشت زمان
 (۴) عوامل عاطفی - تداخل اطلاعات

۷۳- در هر یک از موارد زیر به ترتیب، کدام یک از نشانه‌های بازیابی در یادآوری اطلاعات نقش دارد؟

- (الف) مریم با خواندن کلمه از خودگذشتگی و مهربانی در یک متن، مادرش را به یاد می‌آورد.
 (ب) نسترن بعد از امتحان نهایی، با نشستن روی صندلی اتاق مطالعه جواب سؤال تشریحی که فراموش کرده بود، به یاد می‌آورد.
 (ج) محمد هر سال زمستان همزمان با باریدن برف، خاطره برگشتن برادرش از سفر را بازیابی می‌کند.
 (د) برای پیدا کردن خانه دوستم به یاد می‌آورم که تنها خانه آجری کوچه آفاقا خانه آنها بود.

(۱) بیرونی - درونی - بیرونی - بیرونی
 (۲) درونی - بیرونی - بیرونی - درونی
 (۳) بیرونی - بیرونی - درونی - درونی
 (۴) درونی - درونی - بیرونی - بیرونی

۷۴- کدام مورد زیر به کاهش اثر تداخل اطلاعات در مطالعه منجر نمی‌شود؟

- (۱) بسط معنایی موضوع
 (۲) برجسته کردن تفاوت‌ها و تمایزهای دو مفهوم
 (۳) حفظ کردن دقیق واژگان متن درس
 (۴) رعایت فاصله زمانی بین یادگیری مطالب جدید و قبل
 کدام یک از فنون بهسازی حافظه (به ترتیب) مربوط به رمزگردانی، اندوزش و بازیابی می‌شود؟

- (۱) بیان اهمیت مطلب - مرور کارآمد - آزمون مکرر
 (۲) مطالعه چند حسی - بسط معنایی - خواندن در روش پس‌خبا
 (۳) ساماندهی مطالب - آزمون مکرر - یادگیری با استراحت
 (۴) آزمون مکرر - ساماندهی مطالب - مرور کارآمد

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۵

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۸/۱۱

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۹۶	۱۰۸	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۰۹	۱۲۰	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	—	درس‌های ۱ و ۲	درس ۲
تاریخ	—	فصل ۱ و فصل ۲ (درس ۳)	درس‌های ۵ و ۶
جغرافیا	—	فصل ۱ (درس‌های ۱ و ۲)	فصل ۲ (درس ۳)
فلسفه و منطق	—	فصل ۱ (درس‌های ۱ و ۲)	بخش ۲ (درس‌های ۵ و ۶)
اقتصاد	فصل ۲ (درس ۷) فصل ۳ (درس ۸)	—	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٧٦-٨٤)

۷۶- ﴿لَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلا تَمْتَشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾:

(۱) نباید متکبرانه از مردم رو بگردانی و در زمین شادمان و مغرور راه بروی، زیرا خداوند هیچ خودپسندِ فخرفروشی را دوست ندارد!
 (۲) با تکبر رویت را از مردم برنگردان و در زمین با شادی و ناز راه مرو که خداوند هیچ خودپسندِ فخرفروشی را دوست نمی‌دارد!
 (۳) از روی تکبر از مردم روی برنگردان و پیروزمندانه در زمین قدم نگذار که خداوند هیچ یک از خودخواهان و فخرفروشان را دوست ندارد!

(۴) به خاطر کبر و نخوت از مردم روی برنگردان و شادمانه و با خودپسندی راه مرو، زیرا خداوند هرگز خودخواه و فخرفروش را دوست ندارد!

۷۷- «مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَدَبَ نَفْسِهِ وَ الْآخِرِينَ فَلْيَحْسَبَنَّ خُلُقَهُ لَأَنَّ الْخُلُقَ الْحَسَنَ أَنْقَلَ الشَّيْءَ فِي الْمِيزَانِ!»:

(۱) هرکس اخلاقش بد شد، خودش و دیگران را عذاب داده است؛ پس اخلاقش را باید نیکو کند؛ چراکه اخلاق خوب در ترازو [اعمال] از هر چیزی سنگین‌تر است!
 (۲) اگر کسی اخلاقش بد باشد، خودش را شکنجه می‌دهد؛ پس باید اخلاقش را نیکو کند. قطعاً اخلاق خوب سنگین‌تر از هر چیزی در ترازو [اعمال] است!
 (۳) هرکس اخلاقش بد باشد، خودش و دیگران را عذاب می‌دهد؛ پس باید اخلاقش را نیکو گرداند؛ زیرا اخلاق نیکو سنگین‌ترین چیز در ترازو [اعمال] است!

(۴) کسی که اخلاق بدی دارد، خودش و دیگران را شکنجه می‌دهد؛ بنابراین بر او واجب است که اخلاقش را خوب گرداند؛ چون خوش‌اخلاقی سنگین‌ترین چیز در ترازو [اعمال] است!

۷۸- «هُوَ نَمُوذَجٌ عَالَمِيٍّ قَدَّمَ الْمَوَاعِظَ التَّرْبُويَّةَ فِي مَقَالَاتِهِ لِيَهْتَدِيَ بِهَا الشَّبَابُ وَ يُسَهِّلَ طَرِيقَهُمُ لِلْوَصُولِ إِلَى النَّجَاحِ وَ يَبْتَعِدُوا عَنِ خُبَيْبَةِ الْأَمَلِ»:

(۱) او یک الگوی جهانی است؛ چراکه در مقالات خود نصیحت‌های تربیتی را تقدیم کرده تا جوانان را با آن هدایت و راه آنان را برای رسیدن به موفقیت آسان کند تا از ناامیدی دور شوند!
 (۲) او الگوی جهانی است که پندهای تربیتی را در مقالاتش جمع‌آوری کرده تا جوانان با آن هدایت شوند و راه‌های آنها برای رسیدن به کامیابی آسان شود و از شکست دوری کنند!
 (۳) او الگویی در جهان است که پندهای تربیتی را در مقالاتی به ما عرضه کرده برای اینکه جوانان را هدایت کند و راه آنان برای رسیدن به پیروزی میسر شود تا از ناامیدی خودداری کنند!

(۴) او الگویی جهانی است که نصیحت‌های تربیتی را در مقاله‌هایش تقدیم کرده تا جوانان با آنها هدایت شوند و راه آنان برای رسیدن به موفقیت آسان شود و از ناامیدی دور شوند!

۷۹- «إِهْتَمَّ الْفِيزِيَايِي الدَّوَّوبِ بِتَطْوِيرِ الْأَجْهَازَةِ الْكَهْرَبَائِيَّةِ فَأَجْرِي إِخْتِبَارَاتٍ مُخْتَلِفَةً وَ لَمْ يُضَعْفِ عَزْمُهُ قَبْلَ أَنْ يَصِلَ إِلَى النَّتِيجَةِ»: فِيزِيكَدَانِ.....

(۱) سخت‌کوش به بهینه‌سازی وسیله‌های برقی اهتمام ورزید؛ پس آزمایش‌های مختلفی را اجرا کرد و قبل از اینکه به نتیجه برسد، اراده‌اش ضعیف نشد!

(۲) با درایت به پیشرفت ابزارهای برقی توجه کرد، پس آزمایش‌های متعددی را اجرا کرد و قبل از اینکه به نتیجه برسد اراده‌اش را سست نکرد!

(۳) کوشا به بهینه‌سازی وسایل برقی اهتمام ورزید، و قبل از اینکه اراده‌اش سست شود، آزمایش‌های مختلف را به اجرا در آورد تا به نتیجه برسد!

(۴) تلاشگر، فناوری ابزارهای برقی را ارتقا داد، بنابراین آزمایش‌های مختلفی را انجام داد و اراده‌اش ضعیف نشد قبل از اینکه به نتیجه‌ای رسیده باشد!

۸۰- «يشكو هذان الوالدان من الولد الذي هجّهما و مرّ حياتهما فین أهمّ الأمور له هو أن يُرضيهما حتى يذوق طعم السعادة»: این ...

(۱) پدران و مادران از فرزندى که آنها را ترک و زندگى شان را تلخ می کند، شکایت دارند؛ پس مهم ترین کار برای او این است که آن دو را راضی سازد تا طعم سعادت را بچشد!

(۲) پدر و مادر شکایت می کنند از فرزندى که آنها را ترک و زندگى شان را تلخ کرده است؛ پس از مهم ترین کارها برای او این است که آنها را خشنود سازد تا طعم خوشبختی را بچشد!

(۳) پدر و مادر شکایت دارند از پسرى که آنها را تنها گذاشته و زندگى را تلخ کرده؛ بنابراین مهم ترین کار برای اینکه طعم خوشبختی را بچشد، این است که آن دو را خشنود سازد!

(۴) پدر و مادرها از پسرى که آنها را رها و زندگى شان را تلخ می کند، شاکی هستند؛ پس از کارهای مهم تر برای او این است که آن دو راضی شوند تا او طعم سعادت را بچشد!

۸۱- عین الصحیح:

(۱) أحسن إلى الآخرين كما تحب أن يُحسنوا إليك! به دیگران نیکی کن همان طور که دوست داری که به تو نیکی کنند!

(۲) يَغْسِلُ الخُدامَ ساحةَ الحرم الشَّريف! مرد بسیار خدمتکار حیاط حرم شریف را می شوید!

(۳) قد يُفْتَنُ الرُّجاء بين صعوبات الحياة! قطعاً به دنبال امید میان سختی های زندگى می گردد!

(۴) لا تَيْأس من رحمة الله و أنت من عباد الله الصالحين! از رحمت خدا ناامید نشو؛ زیرا تو از عبادت کنندگان صالح خدا هستی!

۸۲- عین الخطأ:

(۱) السراويل الرجالية لهذا المتجر أفضل من ذلك المتجر! شلوارهای مردانه این مغازه، بهتر از آن مغازه است!

(۲) إيتاك و مصادقة الأحمق، فإنه يُقربك من الخُسران! از دوستی با نادان بپرهیز، زیرا او تو را به زیان نزدیک می کند!

(۳) من عفا عدوه مُقتدراً فهو أقوى الناس! هر کس که از دشمن مقتدرش درگذرد، قوی ترین مردم است!

(۴) لا تهنوا و لا تحزنوا و أنتم الأعلون! سستی نکنید و غمگین مشوید، در حالی که شما برتر هستید!

۸۳- عین الصحیح: «کشاورزی را دیدم که تلاشگرانه محصولات خود را جمع می کرد!»

(۱) شاهدت المزارع و هو يجمع محاصيله مُجتهداً! (۲) رأيت مزارعاً يجمع محاصيله مُجداً!

(۳) شاهدت الفلاح جمع محصوله مُجتهداً! (۴) قد رأيت فلاحاً و هو يجمع المحاصيل مُجتهداً!

۸۴- «إن دنياكم عندي لأهون من ورقة في فم جرادة تقضمها» عین غیر المناسب للمفهوم:

(۱) بگذار هر چه داری و بگذر که هیچ نیست

(۲) دنیا همه هیچ و اهل دنیا همه هیچ

(۳) مجو درستی عهد از جهان سست نهاد

(۴) دنیا به مثل چو کوزه زرین است

این پنج روز عمر که مرگ از قفای اوست!

ای هیچ برای هیچ بر هیچ میباید!

که این عجز، عروس هزار دامادست!

گه آب در او تلخ و گهی شیرین است!

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة، ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص: (۸۹-۸۵)

«هل فكرتم حتى الآن لم نواجه مشاكل في حياتنا؟! من أين تولد هذه المشاكل؟! لماذا لا يُساعدنا الله في حلّها؟ هذه أسئلة قد أشغلت أذهان كثير من الناس خاصة عند مواجهة مشاكل لا يقدرّون أن يحلّوها بقدراتهم.. سبب بعض المصاعب و المشاكل في الحياة هو أسلوب الحياة الذي تتخذه أنفسنا.. على سبيل المثال؛ حينما لا ننظر إلى كيفية الطعام الذي نأكل يومياً لا بد أن نصاب بالمرض.. سبب بعض المشاكل الأخرى هو الأشخاص الذين ننتخبهم للمصادقة و المقارنة.. هناك مصاعب و مشاكل في حياتنا نكرهها و نحزن عند مواجهتها و هي من جانب الله تعالى لتكون سبباً لهديتنا أو إيجاد العلاقات بيننا و بين سائر الناس. ربّما تكون في مشاكلنا و حوائجنا منافع للآخرين.. لنعلم أن الله لا ينزل نفسه لحلّ مشاكلنا، بل قد أوجد قوانين في نظام العالم إن نكشّفها و نستفد منها متوكّلين عليه ننجح.»

۸۵- عین الخطأ:

(۱) عسى أن يكون سبب بعض المشاكل أحببتنا أو أقرابنا!

(۲) بعض الأساليب التي اتّخذناها للحياة توجد لنا مشاكل!

(۳) حزننا أو فرحنا عند مواجهة المصاعب سبب لبعض مشاكلنا!

(۴) علينا أن نفكر في اختيار الصديق، لأنه يؤثر على كيفية حياتنا!

٨٦- عَيْنِ الصَّحِيح:

- ١) بعض المشاكل في الحياة ترتبط بقوانين الطبيعة!
- ٢) كل المشاكل التي نواجهها في الحياة تولد من أنفسنا!
- ٣) أصدقاؤنا يحدثون لنا مشاكل، لا فرق بين الأشرار والأبرار!
- ٤) إن نتوكل على الله في الحياة لا تحدث لنا أية مشكلة أبداً!

٨٧- هل يُمكن لنا ألا نواجه مشكلة في حياتنا؟

- ١) نعم، إذا يكون أصدقاؤنا صالحين أو طعامنا جيّداً، لا مشكلة تحدث لنا!
- ٢) نعم، إن المؤمنين يظنون أن المشاكل كلها من جانب الله و فيها خيرٌ كثير!
- ٣) لا، في إيجاد بعض المشاكل لا اختيار لنا فهي من جانب الله تعالى!
- ٤) لا، أصدقاؤنا الأشرار سيخلقون لنا المشكلات التي لا نقدر أن نحلّها!

■ ■ عَيْنِ الخَطَأِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٨٨ و ٨٩)

٨٨- «مواجهة - ننجح - الأخرى - نواجه»:

- ١) نواجه: مضارع - له حرف زائد و هو الألف - معلوم - متعدّ / فعلٌ و الجملة فعلية و مفعوله «مشاكل»
- ٢) الأخرى: مفرد - مؤنث - اسم تفضيل - معرّف بال - معرب / صفة أو نعت و إعرابه مجرور بالتبعية
- ٣) ننجح: مضارع - للمتكلّم مع الغير - ليس له حرف زائد - معلوم - لازم / فعلٌ و مع فاعله جواب شرط
- ٤) مواجهة: اسم - مفرد مؤنث - اسم مفعول (من باب مفاعلة) - معرب / مضاف إليه و مجرور للمضاف «عند»

٨٩- «متوكلين - فكرتم - قوائين - تولد»:

- ١) قوائين: اسم - جمع مكسر أو تكسير (مفرد: قانون، مذكر) - نكرة - معرب / مفعول (مفعول به) و منصوب بالفتحة
- ٢) فكرتم: فعل ماضٍ - للجمع المخاطب - مزيد ثلاثي من مصدر «تكفير» - لازم / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية
- ٣) متوكلين: جمع سالم للمذكر - اسم فاعل (من مصدر «توكل») - نكرة / حال (قيد حالت) و منصوب بالياء
- ٤) تولد: مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مجرد ثلاثي - مجهول / فعلٌ و مع نائب فاعله «هذه» جملة فعلية

■ ■ عَيْنِ الْمُنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٩٥-٩٠)

٩٥- عَيْنِ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الحُرُوفِ:

- ١) كَانَ وَ الْوَالِدِي قَدْ أَقَامَ مَصْنَعًا فِي الْقَرْيَةِ لِصِنَاعَةِ الكِرَاسِيِّ الخَشَبِيَّةِ!
- ٢) أَقْبَلَ عَلَيَّ شِرَاءِ هَذِهِ المَادَّةِ رُؤَسَاءُ شَرِكَاتِ البِنَاءِ وَ القُوَّاتِ المُسَلِّحَةِ!
- ٣) إِعْلَمُوا أَنَّ لِكُلِّ إِخْتِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَ إِبتِكَارٍ فِي التَّقْنِيَّةِ وَجْهًا نَافِعًا وَ وَجْهًا مُضِرًّا!
- ٤) خَافَتِ نوبِلُ أَنَّ يَذْكَرُهُ النَّاسُ بِالسُّوءِ بَعْدَ مَوْتِهِ، فَبَنَى مُؤَسَّسَةً «جَائِزَةُ نوبِل»!

٩١- عَيْنِ الحَالِ يَكُونُ اسْمَ مَفْعُولٍ:

- ١) يَنَالُ المُؤْمِنُونَ النِّجَاةَ نَاهِيْنَ عَنِ المُنْكَرِ!
- ٢) إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الَّذِينَ يَرْفَعُونَ أَصْوَاتَهُمْ مُتَكَبِّرِينَ!
- ٣) إِنَّ بَعْضَ الشُّعْرَاءِ أَنشَدُوا الأَبْيَاتَ مَمْرُوجَةً بِالعَرَبِيَّةِ!
- ٤) بَنَى المُخْتَرِعُ مُخْتَبِرًا وَ واصل عمله دؤوباً!

٩٢- عَيْنِ الخَطَأِ لِإِبْجَادِ أَسْلُوبِ الحَالِ: « وَصَلَ المَسَافِرُونَ إِلَى المَطَارِ ! »

- ١) وَ هُم مُتَأَخِّرِينَ
- ٢) مُتَأَخِّرِينَ
- ٣) وَ هُم مُتَأَخِّرُونَ
- ٤) وَ هُم يَتَأَخَّرُونَ

٩٣- عَيْنِ كَلِمَةِ «خَيْر» يَخْتَلِفُ فِي التَّرْجُمَةِ:

- ١) ﴿وَ مِنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ﴾
- ٢) مَا مَرَّ بِقَلْبِكَ مِنَ الخَيْرِ أَوْ الشَّرِّ جَرَى عَلَى لِسَانِكَ!
- ٣) خَيْرَ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ الأَخْرِينَ!
- ٤) لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الفِعْلِ!

٩٤- عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ المِبَالِغَةِ وَ اسْمُ المَفْعُولِ مَعًا:

- ١) شَاهَدْنَا فِي الطَّرِيقِ السَّيَّارَةَ مُسْرَعَةً!
- ٢) بَعْضُ الشُّعْرَاءِ الإِيرَانِيِّينَ أَنشَدُوا أَبْيَاتًا مَمْرُوجَةً بِالعَرَبِيَّةِ!
- ٣) إِيَّاكَ وَ مُصَادَقَةَ الكَذَّابِ، فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ!
- ٤) رَأَيْنَا فَلَاحًا يَجْمَعُ المَحَاصِيلَ فِي المَزْرَعَةِ!

- ۹۵- **أَيُّ عِبَارَةٍ غَيْرِ صَحِيحٍ فِي اسْتِخْدَامِ اسْمِ التَّفْضِيلِ؟**
 (۱) كهف علي صدر من أطول الكهوف المائية في العالم! (۲) سمع المؤلفين أقوى من سمع الإنسان عشر مرّات!
 (۳) إيران من كبرى الدول المصدرة للنفط! (۴) قامت الدولة بإنشاء الشركات الصغرى للإعمار!

تاریخ

- ۹۶- کدام مورد از گزینه‌های زیر در مورد بلشویک‌ها نادرست است؟
 (۱) جنگ جهانی اول فرصت را برای رهبران بلشویک فراهم کرد تا به اهداف انقلابی خود دست یابند.
 (۲) بلشویک در لغت به معنای اقلیت است که اصلاحات را به شیوه‌ای مسالمت‌آمیز همراه با نظام سرمایه‌داری امکان‌پذیر می‌دانستند.
 (۳) با شعار «همه قدرت از آن شوراها» توانستند شورشیان را با خود همراه کنند.
 (۴) بلشویک‌ها با حاکمیت بر روسیه، شیوه اداره حکومت را کمونیستی اعلام کردند.
- ۹۷- به ترتیب وقایع زیر مربوط به کدام یک از قراردادهای منعقد شده در دوران حکومت قاجار است؟
 الف) ایجاد ارتش یکپارچه ایران و تأمین اسلحه و تدارکات آن به افسران انگلیسی داده می‌شد.
 ب) روس و انگلیس به دلیل نگرانی از قدرت روز افزون آلمان ایران را به سه منطقه تقسیم کردند.
 ج) دو دولت استعمارگر ایران را به دو قسمت نیمه جنوبی و نیمه شمالی بین خود تقسیم کردند.
 د) انگلیسی‌ها برای تحکیم نفوذ و سلطه پایدار خود و تأمین منافع درازمدتشان در دوره وثوق الدوله بستن این قرارداد را مغتنم شمردند.
 (۱) قرارداد ۱۹۰۷ - قرارداد ۱۹۱۹ - قرارداد ۱۹۱۷ - قرارداد ۱۹۱۵
 (۲) قرارداد ۱۹۱۹ - قرارداد ۱۹۰۷ - قرارداد ۱۹۱۵ - قرارداد ۱۹۱۹
 (۳) قرارداد ۱۹۱۵ - قرارداد ۱۹۱۴ - قرارداد ۱۹۱۸ - قرارداد ۱۹۰۷
 (۴) قرارداد ۱۹۰۷ - قرارداد ۱۹۱۵ - قرارداد ۱۹۱۹ - قرارداد ۱۹۱۴
- ۹۸- با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران در ابتدای جنگ جهانی اول، نمایندگان مجلس شورای ملی چه اقدامی انجام دادند؟
 (۱) اعلان بی‌طرفی نموده و با رئیس‌علی دلواری در تنگستان و دشتستان همراهی داشتند.
 (۲) همراه با آیت‌الله مدرس اقدام به تعطیلی سومین دوره مجلس شورای ملی کردند.
 (۳) در کنار شخصیت‌های مذهبی با مهاجرت به کرمانشاه، دولت موقت ملی را تأسیس کردند.
 (۴) فراهم کردن نیروی نظامی با فرماندهی بریگارد قزاق برای دفاع از مجلس شورای ملی
- ۹۹- فروپاشی و خروج روسیه از جبهه جنگ در جنگ جهانی اول، چه موقعیتی را برای فرانسه و انگلستان فراهم کرد؟
 (۱) امپراتوری هابسبورگ - بخش‌هایی از خاک آلمان و لهستان به سرپرستی انگلیس و فرانسه درآمد.
 (۲) لهستان - کشورهای ترکیه، عراق، عربستان و اردن طبق قرارداد محرمانه بین فرانسه و انگلیس تقسیم شد.
 (۳) ایتالیا - قرارداد پنهانی تقسیم سرزمین‌های عربی توسط دولت‌های فاتح در کاخ ورسای انجام پذیرفت.
 (۴) امپراتوری عثمانی - انگلستان سرپرستی عراق، اردن و فلسطین را برعهده گرفت، لبنان و سوریه تحت سرپرستی فرانسه درآمد.
- ۱۰۰- کدام گزینه از اقدامات فاتحان جنگ جهانی اول برای تأمین صلح و امنیت جهانی است؟
 (۱) فاتحان جنگ در کاخ ورسای برای بازگرداندن سرزمین‌های استعمار شده، آلمان را به دو قسمت تقسیم کردند.
 (۲) تشکیلی با عضویت چهل کشور در ژنو تأسیس شد تا سلطه قدرت‌های استعمارگر بر دنیا در معرض تهدید قرار نگیرد.
 (۳) آلمان را ملزم کردند تا به کشورهای فاتح غرامت پرداخته و از داشتن ارتش منع گردد.
 (۴) کنگره آمریکا تمام نیرو، امکانات و سرمایه آمریکایی‌ها را برای غلبه بر نیروهای متحدین به کار گرفت.
- ۱۰۱- نماینده میرزای شیرازی در ایران با نام به حمایت از نهضت تنباکو پرداخت و به جهت دفاع از خانه‌اش مورد هجوم قرار گرفت.
 (۱) آیت‌الله محمدکاظم خراسانی - تظاهرکنندگان ایران در مقابل ارتش روسیه
 (۲) آیت‌الله شیخ عبدالله مازندرانی - دارالشورا و عدالت‌خانه
 (۳) شیخ فضل‌الله نوری - قانون اساسی بر پایه ارزش‌های اسلامی
 (۴) آیت‌الله سیدمحمد طباطبایی - علمای کرمان که برای مقابله با فرقه شیخیه قیام کرده بودند.

۱۰۲- اصل دوم متمم قانون اساسی در مجلس اول مشروطه چه رویکردی داشت و مورد تأیید چه کسانی قرار گرفت؟

- (۱) نظارت پنج نفر از فقها و مجتهدان بر قانون‌های تصویب شده - مراجع تقلید نجف
 - (۲) مطابقت قوانین وضع شده در مجلس با قواعد اسلامی - آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری، فقهای ایران و مراجع عتبات عالیات
 - (۳) حفظ تشیع در برابر فرقه‌های ساختگی - آیت‌الله طباطبایی، آیت‌الله بهبهانی و آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری
 - (۴) مبارزه با استعمار خارجی و استبداد داخلی با ایجاد عدالت‌خانه و دارالشورا - روحانیون مشروطه‌خواه در ایران و نجف اشرف
- ۱۰۳- در عبارات زیر، گزینه‌های درست و نادرست را مشخص کنید.
- (الف) با گسترش تاریخ‌نویسی در دوره اسلامی تاریخ‌نگاری سلسله‌ای با تاریخ‌نگاری محلی پیوستگی یافت.
 - (ب) شاعر دوره غزنوی به نام انوری در قصیده‌نامه اهل خراسان، اوضاع فرهنگی، اجتماعی، سیاسی را نقد کرده است.
 - (ج) محمدبن جریر طبری مشهورترین چهره تاریخ‌نگاری عمومی و تاریخ‌نگاری روایی است.
 - (د) کتاب المسالك و الممالک با نویسندگانی نامشخص، حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره حکومت‌های محلی و سرحدات سرزمین‌های اسلامی است.

- (۱) درست - نادرست - درست - نادرست
(۲) نادرست - درست - درست - نادرست
- (۳) درست - نادرست - درست - نادرست
(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۱۰۴- هر کدام از عبارات زیر مربوط به کدام نوع تاریخ‌نگاری است؟

- (الف) قابوس‌نامه نوشته عنصرالمعالی قرن پنجم هجری قمری
- (ب) تاریخ سیستان، از مؤلف نامعلوم
- (ج) عجائب المقدور فی نواب التیمور نوشته ابن عربشاه
- (د) تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی

- (۱) تاریخ‌نگاری عمومی - تاریخ محلی - ادبیات و متون ادبی - تاریخ روایی
- (۲) سیاست‌نامه - نوشته‌های جغرافیایی - تاریخ منظوم - سال‌شمار موضوعی
- (۳) اندرزنامه نویسی - تاریخ محلی - تک‌نگاری - تاریخ تحلیلی، سلسله‌ای
- (۴) ادبیات و متون ادبی - جغرافیای تاریخی - تاریخ سلسله‌ای - تاریخ تحلیلی

۱۰۵- مسعودی در سنجش صحت یک روایت تاریخی به چه عواملی توجه کرده است؟

- (۱) استفاده از علوم نشانه‌شناسی، جغرافیای تاریخی و اسطوره‌شناسی
- (۲) بررسی فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر
- (۳) عدم مطابقت با عقل به عنوان دلیلی بر بطلان روایت تاریخی
- (۴) مقایسه و تطبیق با سفرنامه‌ها، فتوت‌نامه‌ها و نسب‌نامه‌ها

۱۰۶- چرا قدرت و نفوذ سیاسی قبیله قریش را نمی‌توان به منزله حکومتی پایدار شمرد؟

- (۱) وابستگی شدید به عصیت قبیله‌ای مانع از تشکیل حکومت متمرکز می‌شد.
- (۲) احترام به ارزش‌های قبیله‌ای و حسب و نسب از جانب شیخ قبیله مانع از تشکیل دولت واحد می‌شد.
- (۳) به صورت پراکنده و مجزا می‌زیستند و حکومت فراگیر و قدرتمند نداشتند.
- (۴) متکی به تشکیلات سیاسی، نظامی و اداری منسجم و منظم نبودند و ثبات لازم را نداشتند.

۱۰۷- منظور قرآن از صفت جاهلی که به اعراب قبل از اسلام نسبت داده چیست؟

- (۱) مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت
- (۲) دلالت بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جو
- (۳) آمیختن سنت ابراهیمی با عقاید و آداب و رسوم شرک‌آلود
- (۴) بی‌اعتقادی به جهان پس از مرگ و برخورد حقارت‌آمیز با زنان

۱۰۸- چرا در سال دهم بعثت اندیشه هجرت از مکه به دهن پیامبر رسید و علت بازگشت مجدد ایشان به مکه چه بود؟

- (۱) محاصره اجتماعی و اقتصادی بعد از دعوت عمومی - پایان یافتن تحریم اقتصادی، اجتماعی مسلمانان
- (۲) تشدید آزار مشرکان بعد از رحلت حضرت خدیجه و ابوطالب - مردم طائف دعوت پیامبر را نپذیرفتند.
- (۳) پذیرفتن اسلام توسط مردم یشرب در جریان مراسم حج - صلح حدیبیه و آزاد شدن مراسم حج از سوی ابوسفیان
- (۴) مردم مدینه در عقبه اول و عقبه دوم از پیامبر دعوت کردند تا به مدینه بروند - فتح مکه و رعایت نکردن صلح حدیبیه

جغرافیا

۱۰۹- ویژگی اصلی هر ناحیه کدام است؟

- (۱) تمایز آن با سایر بخش‌های پیرامون خود
 (۲) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن
 (۳) شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف
 (۴) علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره مکان‌ها

۱۱۰- ناحیه‌بندی بر چه اساسی صورت می‌گیرد و جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه چه معیاری را به کار می‌گیرند؟

- (۱) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - مهم‌ترین معیار
 (۲) طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - مهم‌ترین معیار
 (۳) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - یک یا چند معیار
 (۴) طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - یک یا چند معیار

۱۱۱- ناحیه خزر شرقی و آذربایجان و زاگرس به ترتیب از نظر میزان بارش سالانه با کدام نواحی بارش یکسانی دارند؟

- (۱) کردستان - خراسان شمالی
 (۲) خزر غربی - کردستان
 (۳) خراسان شمالی - کردستان
 (۴) خزر غربی - خراسان شمالی

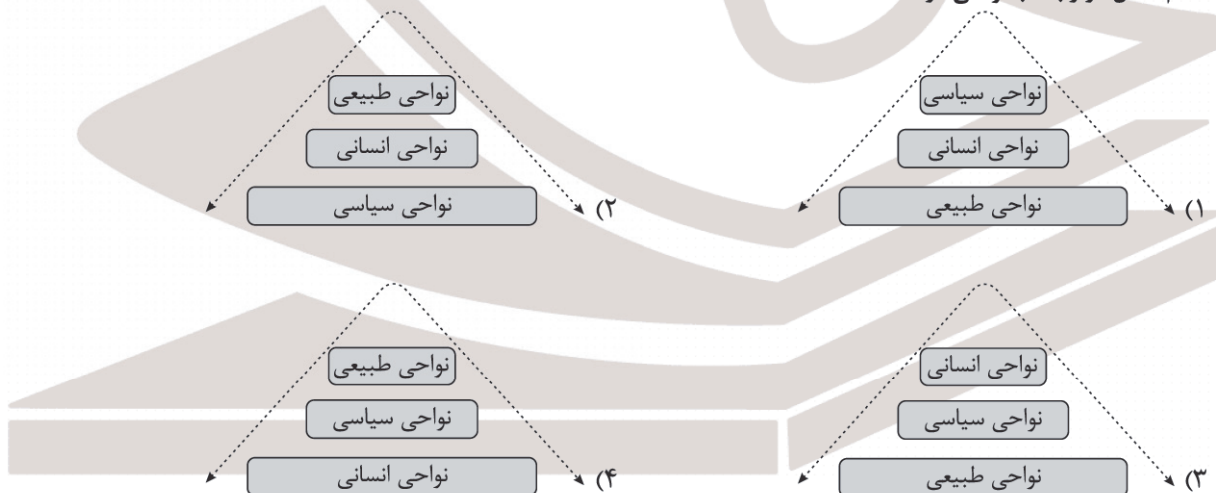
۱۱۲- ساخت جزایر مصنوعی در خلیج فارس توسط دولت امارات متحده عربی با کدام گزینه از نظر روابط انسان و ناحیه مطابقت دارد؟

- (۱) شکل‌گیری بازارهای شناور در بانکوک
 (۲) احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه کوهستانی و برف‌گیر سوئیس
 (۳) پاک‌سازی قومی مسلمانان توسط دولت میانمار
 (۴) امضای موافقت‌نامه فرهنگی بین دولت ایران و دولت چین

۱۱۳- تابستان بارانی و زمستان خشک ویژگی کدام ناحیه است و تعیین مرز دقیق این ناحیه دشوارتر است یا نواحی زبانی و قومی؟

- (۱) ساوان متراکم - نواحی زبانی و قومی
 (۲) ساوان پراکنده - ساوان پراکنده
 (۳) ساوان متراکم - ساوان متراکم
 (۴) ساوان پراکنده - نواحی زبانی و قومی

۱۱۴- کدام شکل در رابطه با نواحی درست است؟

۱۱۵- کدام گزینه با توجه به موارد داده شده به ترتیب درست است؟

(الف) اوایل قرن نوزدهم

(ب) اوایل قرن بیستم

- (۱) اختراع و تولید انبوه خودرو، چهره فضای شهری و خارج از شهرها را تغییر داد - اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.
 (۲) نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شد - اختراع و تولید انبوه خودرو، چهره فضای شهری و خارج از شهرها را تغییر داد.
 (۳) نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شد - اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.
 (۴) اختراع و تولید انبوه خودرو، چهره فضای شهری و خارج از شهرها را تغییر داد - با تولید هواپیماهای بویینگ، حمل و نقل هوایی در سراسر جهان گسترش یافت.

۱۱۶- کدام گزینه در ارتباط با جغرافیای حمل و نقل درست است؟

(الف) جابه‌جایی انسان، بار و اطلاعات را در سطح زمین مطالعه می‌کند.

(ب) هدف آن ارتباط دادن مکان‌ها و نواحی به یکدیگر است.

(ج) به بررسی الگوهای پراکندگی و شیوه‌های حمل و نقل و تأثیرات آنها بر محیط می‌پردازد.

(د) با جابه‌جایی در پهنه مکان و فضای جغرافیایی سروکار دارد.

(۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) ب و د

۱۱۷- کدام یک از عبارات‌های داده شده مربوط به شیوه حمل و نقلی است که در مسافت‌های نسبتاً دور مناسب است؟

(۱) هزینه‌های احداث پایانه (ترمینال) در آن متوسط برآورد می‌شود.

(۲) نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل، قابلیت جابه‌جایی تعداد کمتری مسافر را دارد.

(۳) حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی (براساس وزن) به این شیوه انجام می‌گیرد.

(۴) کنترل ایمنی آن به دقت و مراقبت زیادی نیاز دارد.

۱۱۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب در مورد کدام عبارت داده شده درست بیان شده است؟

(الف) قاره اروپا

(ب) ایالات متحده آمریکا

(ج) چین

(۱) گسترده‌ترین شبکه خط آهن جهان - بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار جهان - گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی جهان

(۲) طولانی‌ترین خط تندروی جهان - بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار جهان - گسترده‌ترین شبکه خط آهن جهان

(۳) گسترده‌ترین شبکه خط آهن جهان - گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی جهان - بیشترین خطوط سریع‌السیار جهان

(۴) گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی جهان - طولانی‌ترین خط تندروی جهان - بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار

۱۱۹- کدام گزینه از محاسن کشتی‌های کانتینربر محسوب می‌گردد؟

(الف) می‌توان موادی مانند پتروشیمی و غلات را با آن جابه‌جا کرد.

(ب) سرعت جابه‌جایی و تخلیه کالاها با آن افزایش یافته است.

(ج) مدیریت و انبارداری محموله‌ها با آن آسان‌تر شده است.

(د) می‌توان تعداد زیادی وسیله نقلیه چرخ‌دار را با آن جابه‌جا کرد.

(۱) الف و ج (۲) ب و د (۳) الف و د (۴) ب و ج

۱۲۰- کدام گزینه از محاسن حمل و نقل از طریق خطوط لوله محسوب می‌گردد؟

(۱) آسیب کمتر رساندن به محیط زیست و مقرون به صرفه بودن

(۲) نیاز نداشتن به مراقبت زیاد و پایین بودن هزینه احداث و تعمیر لوله‌ها

(۳) نیاز نداشتن به مراقبت زیاد و مقرون به صرفه بودن

(۴) پایین بودن هزینه احداث و تعمیر لوله‌ها و آسیب کمتر رساندن به محیط زیست

فلسفه و منطق

۱۲۱- با در نظر گرفتن فطرت اول و فطرت ثانی کدام مطلب صحیح است؟

(۱) از نظر ملاصدرا شایسته است که انسان به فطرت اول بپردازد.

(۲) اینکه کدام کار را اول انجام دهیم یا با چه کسی مشورت کنیم رد شدن از فطرت اول است.

(۳) ملاصدرا از انسان‌ها می‌خواهد که تلاش کنند تا وارد مرحله برتر و عالی‌تر یعنی فلسفه شوند.

(۴) نسبت منطقی میان فطرت ثانی و تفکر فلسفی عموم و خصوص مطلق می‌باشد.

۱۲۲- ملاک سوفیست‌ها در دستیابی به حقیقت چه بود؟

(۱) استفاده کردن از استدلال‌هایی که در ظاهر درست باشد.

(۲) پیروز شدن بر رقبا که با تعلیم سخنوری حاصل شده باشد.

(۳) درک و فهم شخصی انسان‌ها که می‌تواند مانند هم نباشد.

(۴) ارزش و اعتبار قائل شدن برای نظراتی که مستدل نباشد.

۱۲۳- با توجه به تفکر و مراحل اندیشیدن در انسان، کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

- (۱) با تفکر در اندوخته‌ها و مجهولات پس از روبه‌رو شدن با مسئله و طرح سؤال، انسان می‌تواند به پاسخ درست دست یابد.
- (۲) پرداختن به سؤالات در مورد حوادث پیرامون نشان می‌دهد که انسان به چه چیزهایی آگاهی ندارد.
- (۳) طرح پرسش و پرداختن به اندوخته‌ها صرفاً از مراحل پرداختن به تفکر فلسفی در انسان است.
- (۴) با دقت در موضوعات اساسی و غیربنیادین، بدون داشتن پاسخ قانع‌کننده تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه روشن منجر نخواهد شد.

۱۲۴- «مطمئن شدن از وجود قانون سنخیت»، «شناخت مطلق هستی» و «راه‌های شناخت جهان» به ترتیب به کدام بخش فلسفه مربوط است؟

- (۱) معرفت‌شناسی - هستی‌شناسی - معرفت‌شناسی
- (۲) معرفت‌شناسی - معرفت‌شناسی - هستی‌شناسی
- (۳) هستی‌شناسی - هستی‌شناسی - معرفت‌شناسی
- (۴) هستی‌شناسی - معرفت‌شناسی - هستی‌شناسی

۱۲۵- از بین عبارات زیر چند گزاره صحیح می‌توان انتخاب کرد؟

- (الف) بررسی اصل و حقیقت وجود توسط فلسفه بیانگر موضوع ویژه این دانش است.
- (ب) پاسخ سؤالات غیرفلسفی لزوماً با روش استقرایی است.
- (ج) دلیل اصلی سقراط برای سوفیست ندانستن او، هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها بود.
- (د) امروزه فلسفه به معنای دانش خاص یعنی متافیزیک به کار می‌رود.
- (ه) قرار گرفتن در مسیر صحیح تفکر فلسفی در نهایت باید منجر به داشتن معیار برای پذیرش پاسخ شود.

- (۱) مورد ۱ (۲) مورد ۲ (۳) مورد ۳ (۴) مورد ۴

۱۲۶- در کدام پرسش استفاده از روش پاسخ با دیگر پرسش‌ها یکی نیست؟

- (۱) آیا هستی یک وجود بی‌انتهاست و یا حد و مرز دارد؟
- (۲) مجموعه زاویه‌های یک مثلث چند درجه است؟
- (۳) پیر شدن سلول‌ها بر اثر کدام عامل صورت می‌گیرد؟
- (۴) آیا جهان ابتدا و انتها دارد؟

۱۲۷- کدام عبارت را می‌توان مربوط به بخش اصلی فلسفه دانست؟

- (۱) آن بخش از فلسفه که به بررسی مبانی دانش فلسفه می‌پردازد.
- (۲) وجودشناسی و معرفت‌شناسی که ریشه و ملاک فلسفه را تشکیل می‌دهند.
- (۳) امکان‌پذیر بودن شناخت وجود همواره مؤخر از شناخت وجود است.
- (۴) وجود دارای دو بُعد مادی و مجرد بوده که انسان می‌تواند بعد مجرد هستی را دریابد.

۱۲۸- کدام عبارت با مکتب لیبرالیسم ناسازگار است؟

- (۱) افراد قدرت اختیار و تصمیم‌گیری دارند.
- (۲) به مالکیت خصوصی اهمیت داده شود.
- (۳) جامعه صرفاً مجموعه افراد نیست.
- (۴) به دنبال تأمین کردن آزادی‌های فردی است.

۱۲۹- رابطه میان مفاهیم «دانش فلسفه: A» با «فلسفه مضاف: B» همچنین «فلسفه زیست: A» با «زیست: B» در کدام گزینه آمده است؟

(به ترتیب از راست به چپ)

۱۳۰- کدام گزینه در ارتباط با برهان کانت درست است؟

- (۱) فرض این برهان، وجود نفس غیرمادی در وجود انسان است.
- (۲) در نهایت یک خداوند را در دل نیاز به جهان غیرمادی اثبات کرد.
- (۳) چرایی و مبنای باور به یک خالق را در جهان هستی نشان می‌دهد.
- (۴) وجود اختیار در انسان لازمه باور به خداوندی است که خالق انسان است.

۱۳۱- مبنای استدلال دکارت بر چه موضوعی قرار دارد؟

- (۱) تصور انسان (۲) دانا بودن خدا (۳) تصور خدا (۴) نامتناهی بودن خدا

۱۳۲- کدام گزینه مطابق با دیدگاه کرگور نیست؟

- (۱) ایمان نیازی به استدلال و باور عقلی و استدلالی ندارد.
 (۲) خواست خدا مبنای آن است که انسان بتواند دارای ایمان باشد.
 (۳) باور به خدا باید راهی برای معنابخشی به زندگی انسانی باشد.
 (۴) فرد بی‌ایمان حتی با داشتن معنا در زندگی، زندگی‌اش تاریک است.

۱۳۳- کدام گزینه وصف خداوند از نظر افلاطون است؟

- (۱) واجب‌الوجود (۲) بالاترین درجه وجودی
 (۳) دارای کامل‌ترین علم (۴) بی‌نقص بودن ذاتی

۱۳۴- کدام فرض در مقدمات برهان درجات کمال وجود ندارد؟

- (۱) اصل واقعیت مستقل از ذهن (۲) در موجودات خوب‌تر و بهتر وجود دارد.
 (۳) وجود خوب‌تر فرض وجود خوب‌ترین است. (۴) در جهان هستی خوب‌ترین و بهترین وجود دارد.

۱۳۵- کدام گزینه در ارتباط با تسلسل علل نامتناهی درست است؟

- (۱) نتیجه آن عدم شروع هر چیزی در هر موضوعی می‌شود.
 (۲) تعداد معلول‌های بی‌نهایت مساوی می‌شود با بی‌نهایت علت.
 (۳) حرکت از علت و معلول‌ها به سمت انتهای سلسله نمی‌تواند بی‌نهایت باشد.
 (۴) انتهای سلسله باید معلولی وجود داشته باشد که دیگر علت معلول دیگری نباشد.

۱۳۶- مبنای اشتباه راسل در ایرادش نسبت به لازم بودن علت برای خداوند چیست؟

- (۱) یکسان دانستن خدا و طبیعت (۲) وجود اصل علیت برای هر چیزی
 (۳) لازم دانستن دلیل برای خداوند (۴) عدم باور به وجود خداوند در جهان هستی

۱۳۷- کدام گزاره ارتباطی با برهان ابن سینا ندارد؟

- (۱) امکان ذاتی موجودات و اشیاء هستی
 (۲) عدم کفایت امکان ذاتی برای موجود شدن
 (۳) موجودات حاضر ذاتاً ممکن‌الوجود هستند.
 (۴) ممتنع‌الوجود امکان حرکت از عدم به وجود را ندارد.

۱۳۸- کدام فیلسوف در بحث خداشناسی مسیری مشابه با فلاسفه مسلمان را طی کرده است؟

- (۱) کرگور (۲) کاتینگهام (۳) دکارت (۴) کانت

۱۳۹- کدام گزینه در ارتباط با نظر ملاصدرا درست است؟

- (۱) او برهان ابن سینا را اصلاح کرد و ارتقا داد.
 (۲) هیچ موجود بی‌نیازی در هستی وجود ندارد.
 (۳) هستی فقط در ایجاد شدنش استقلال ندارد.
 (۴) وجود نیازمند همان واجب‌الوجود بالغیر هست.

۱۴۰- کدام گزینه در ارتباط با معناداری زندگی درست است؟

- (۱) ابتدا باید بتوانیم درک کلی با حواس از خدا به دست بیاوریم سپس با استفاده از تعقل محض وجود خدا را اثبات کنیم.
 (۲) درک و پذیرش خدا در هر انسان به اندازه قدرت علمی و فکری او است اما باور به خدا در همه انسان‌ها یکسان است.
 (۳) عدم باور به معیارهای زندگی معنادار در انسان علتی است برای عدم باور به وجود خداوند و در نتیجه زندگی فاقد ارزش می‌شود.
 (۴) باور غیرقلبی به خدا اگرچه باور به خدا هست، ولی نمی‌تواند تأثیرات ثانویه این باور را برای انسان فراهم کند.

۱۴۱- کدام گزینه به عواقب رعایت نشدن مزیت‌های مطلق و نسبی اشاره دارد؟

- (۱) جلوگیری از هدر رفت منابع - افزایش کمی و کیفی کالاها و خدمات
 - (۲) گسترده‌تر شدن بازار فروش محصولات - افزایش رقابت بین تولیدکنندگان
 - (۳) عدم استفاده درست از منابع و هدر رفت آنها - کاهش رفاه جوامع با تولید محصولات کمتر و بی کیفیت‌تر
 - (۴) عدم امکان ایجاد فضای رقابتی برای خریداران - انحصار کالا و خدمات توسط تولیدکنندگان با کیفیت‌تر
- ۱۴۲- تمام گزینه‌ها به راه‌های نزدیک‌تر شدن کشور به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی اشاره دارند، به جز...

- (۱) متنوع کردن راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی
- (۲) فاصله گرفتن از وضعیت تک محصولی
- (۳) امکان تأمین تمامی نیازهای اساسی و مهم در داخل کشور با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی
- (۴) توجه بیشتر به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان

۱۴۳- کشور «هندوستان» و «پاکستان» دو محصول برنج و گندم را تولید می‌کنند. اگر هزینه فرصت هر یک کیلو برنج در کشور «هندوستان» برابر با سه کیلو گندم و هزینه فرصت هر کیلو برنج در کشور «پاکستان» پنج کیلو گندم باشد، کشور هندوستان دارای کدام مزیت اقتصادی است؟

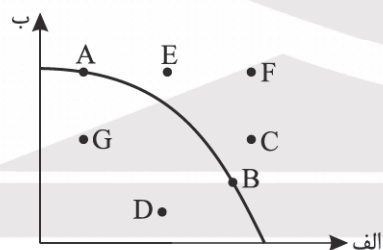
- (۱) مزیت نسبی در تولید برنج
- (۲) مزیت نسبی در تولید گندم
- (۳) مزیت مطلق در تولید برنج
- (۴) مزیت مطلق در تولید گندم

۱۴۴- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر را مشخص کنید.

- محصولاتی که فناوری پیشرفته‌تری دارند ممکن است چند ملیتی باشند.
- خروج آمریکا از توافق آب‌وهوایی پاریس، توافقنامه آسیا - پاسیفیک، توافق برجام و پیمان جهانی تجارت آزاد از مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های تجاری در کارنامه آمریکاست.
- با کاهش تولید و پدید آمدن رکود وضعیت کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار دارد.
- مطابق با معیار بانک جهانی افرادی که زیر ۱/۴ دلار در روز درآمد دارند زیر خط فقر مطلق محسوب می‌شوند.
- با بیکار شدن افراد درآمد مالیاتی دولت کاهش پیدا می‌کند.

- (۱) درست - نادرست - درست - درست - درست - درست
- (۲) نادرست - نادرست - درست - درست - نادرست - درست
- (۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست - نادرست - درست
- (۴) درست - نادرست - درست - درست - نادرست - درست

۱۴۵- با توجه به منحنی PPF زیر که مربوط به یک کشور فرضی است، در کدام نقطه می‌توان بر این نظر بود که کشور با بیکاری مواجه است و می‌تواند کالا و خدمات بیشتری تولید کرد و علت آن چیست؟

- (۱) ناکارا بودن وضعیت اقتصادی
- (۲) انتظار بیش از حد از مردم آن کشور در سطح تولیدات
- (۳) امکان استفاده از منابع بلااستفاده و بیکار
- (۴) ناکارا بودن وضعیت اقتصادی

۱۴۶- اگر جمعیت کشوری در قاره آفریقا ۳ میلیون نفر باشد و ۴۰۰ هزار نفر آن زیر ۱۵ سال باشد، بر فرض اینکه جمعیت غیرفعال این کشور ۹۰۰ هزار نفر باشد، جمعیت بیکار آن چقدر باشد تا نرخ بیکاری ۴۰٪ درصد برآورد شود؟

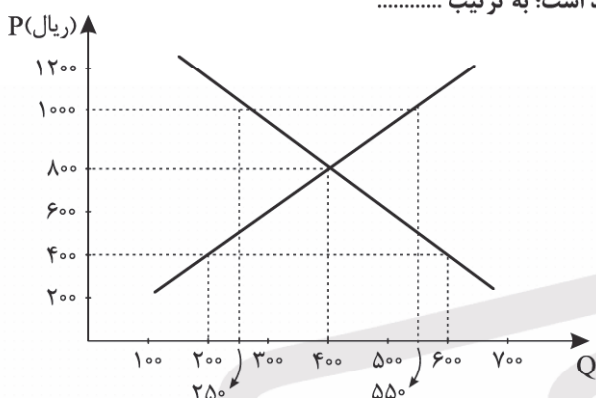
- (۱) ۶۷۰ هزار نفر
- (۲) ۴۸۰ هزار نفر
- (۳) ۴۷۰ هزار نفر
- (۴) ۶۸۰ هزار نفر

محل انجام محاسبات

۱۴۷- کدام مورد از دلایل و مصادیق تفاوت نرخ بیکاری اعلامی، با احساس عمومی جامعه از آن نیست؟

- (۱) هستی با وجود مدرک فوق لیسانس روانشناسی از دانشگاه علامه طباطبایی، فروشنده لوازم جانبی موبایل است.
- (۲) مصطفی که به تازگی از محل کار خود اخراج شده است، از پیدا کردن و جستجوی شغل دلسرد شده است.
- (۳) امیر که مجدانه به دنبال پیدا کردن شغل است، با مشاغل دستمزد پایین مواجه شده است و همچنان به دنبال کار می‌گردد.
- (۴) فاطمه برای به دست آوردن بیمه بیکاری، علیرغم اینکه در یک سالن زیبایی به صورت پاره‌وقت مشغول به کار است، خود را بیکار اعلام می‌کند.

۱۴۸- با توجه به نمودار عرضه - تقاضای زیر که مربوط به بازار عوامل تولید است؛ به ترتیب

● بیشترین درآمد تولیدکننده‌ها چقدر است؟

● میزان مازاد یا کمبود در قیمت ۱۰۰۰ ریال چه میزان است؟

● حداکثر درآمد بنگاه‌ها در قیمت ۴۰۰ ریال چند تومان است؟

(۱) ۲۳,۰۰۰ ریال - ۳۰۰ واحد مازاد عرضه - ۸,۰۰۰ تومان

(۲) ۲۳,۰۰۰ ریال - ۳۰۰ واحد کمبود تقاضا - ۸,۰۰۰ تومان

(۳) ۳۲,۰۰۰ ریال - ۳۰۰ واحد مازاد عرضه - ۸,۰۰۰ تومان

(۴) ۳۲,۰۰۰ ریال - ۳۰۰ واحد کمبود تقاضا - ۸,۰۰۰ تومان

۱۴۹- هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام نوع «بیکاری» می‌باشد؟

● بیکاری کشاورزان در ایام بارندگی

● بیکاری در ایام کاهش تولیدات شرکت‌ها

● بیکاری کوتاه مدت و موجود در همه کشورها

(۱) بیکاری فصلی - بیکاری دوره‌ای - بیکاری اصطکاکی

(۲) بیکاری فصلی - بیکاری ساختاری - بیکاری اصطکاکی

(۳) بیکاری اصطکاکی - بیکاری ساختاری - بیکاری ساختاری

(۴) بیکاری فصلی - بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری

۱۵۰- «با توجه به اعلام مراجع رسمی، هر کس در هر کجای ایران زیر ۷ میلیون تومان درآمد داشته باشد فقیر محسوب می‌شود»، این گزاره

مربوط به کدام نوع فقر است و کدام مورد جزء وظیفه مردم در برابر فقر نیست؟

(۱) فقر نسبی - تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه

(۲) فقر مطلق - اجرای سیاست‌های فقرزدایی

(۳) فقر نسبی - مبارزه با فساد

(۴) فقر مطلق - ایجاد نهادهای توانمندسازی

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۵
۱۱ آبان ۱۴۰۳

دوازدهم
انسانی

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	امیر زراندوز - داود بوالحسنی	محمد منتظران - مانی موسوی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	احمد بهزادی - داود تالشی	محمد کاوسی - محمود کاظمی
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز		احسان اسدی - محمود کاظمی
۴	روان‌شناسی	علی محسنی	فاطمه ابطحی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۵	زبان عربی	کاظم غلامی	سمانه ریحانی - زهرا فرزانه - خالد مشیرپناهی	مبینا بهرامی - سمانه ریحانی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده	زهرا باصری	احسان اسدی - نگار کاتبی
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		احسان اسدی - محمود کاظمی
۸	فلسفه و منطق	محمد تفقیدی	مریم پورنعمت - محمد تفقیدی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۹	اقتصاد	علی محسنی	فیروز کریمی - محمدرضا مبارکی	نگار کاتبی - محمود کاظمی

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - پریا رحیمی - مهرداد شمس - راضیه صالحی - انسبه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

گزینه ۲ صحیح است.

فقط عبارت (د) همواره درست است.
بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) جدول ارزش مربوط به ۴ گزاره دارای ۲^۴ یعنی ۱۶ ردیف است.
(ب) جملاتی که به صورت سلیقه‌ای است گزاره محسوب نمی‌شوند.
(ج) نتیجه استدلال مغالطه ممکن است درست یا نادرست باشد. این استدلال معتبر نمی‌باشد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۲ تا ۱۴)

گزینه ۴ صحیح است.

جدول ارزش گزاره را برای دو گزاره q و r رسم می‌کنیم.

q	r	$\sim(q \Rightarrow r)$	$\sim(q \vee r)$	$X \vee Y$	$\sim r$
د	د	ن	ن	ن	ن
د	ن	د	ن	د	د
ن	د	ن	ن	ن	ن
ن	ن	د	د	د	د

$$X \vee Y \equiv \sim r$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵)

گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نقیض گزاره به صورت $2^2 \geq 3^2$ صحیح می‌باشد.
(۲) نقیض این گزاره به صورت هوا برفی نیست و آسمان آبی نیست صحیح می‌باشد.

(۴) نقیض این گزاره به صورت باران باریده است و زمین خیس نشده است صحیح می‌باشد.

نکته: نقیض گزاره‌های شرطی به صورت (مقدم و نقیض تالی) می‌باشد.
(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۰)

گزینه ۲ صحیح است.

گزاره $p \wedge (\sim q \vee \sim r)$ در صورتی درست است که p درست باشد و $(\sim q \vee \sim r)$ نیز درست باشد، به عبارتی $q \wedge r$ نادرست باشد.

$$(\sim p \vee q) \wedge r \equiv (\sim p \wedge r) \vee (q \wedge r) \equiv F$$

پس ارزش گزاره همواره نادرست است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۴ و ۵)

گزینه ۱ صحیح است.

$$x^3 - y^3 : y : x \text{ و } x^3 - y^3$$

$$(x + y)^3 : y : x \text{ و } (x + y)^3$$

بنابراین:

$$x^3 - y^3 = \frac{1}{3}(x + y)^3 + 15$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۷)

گزینه ۱ صحیح است.

$$p \Rightarrow q$$

یا $(p \Rightarrow q) \wedge p \Rightarrow q \equiv T$ قیاس استثنایی

$$\therefore q$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۴)

گزینه ۱ صحیح است.

این استدلال مغالطه است زیرا به صورت زیر نتیجه‌گیری کرده است و این استدلال نامعتبر است. هر چند که ممکن است نتیجه آن درست یا نادرست باشد.

$$p \Rightarrow q$$

$$q$$

$$\therefore p$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge q) \Rightarrow p$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۴)

گزینه ۳ صحیح است.

عکس نقیض یک گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ به صورت $\sim q \Rightarrow \sim p$ می‌باشد که در برخی موارد اگر اثبات گزاره شرطی دشوار باشد، می‌توان به جای آن عکس نقیض گزاره را اثبات کرد. چون این دو گزاره معادل یا هم‌ارز هستند و یکی را به جای دیگری می‌توان استفاده کرد.

$$p : n^2 \text{ بر } 4 \text{ بخش پذیر است.}$$

$$q : n \text{ عددی زوج است.}$$

$$\sim q : n \text{ عددی زوج نیست.}$$

$$\sim p : n^2 \text{ بر } 4 \text{ بخش پذیر نیست.}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۶)

گزینه ۴ صحیح است.

با توجه به اینکه x عددی نامنفی است، پس طرفین یک معادله را می‌توان بر $x + 2$ تقسیم کرد ($x + 2$ هیچ‌گاه صفر نمی‌شود چون $x + 2$ به ازای $x = -2$ صفر می‌شود) ولی نمی‌توان بر $x - 2$ تقسیم کرد چون به ازای $x = 2$ عبارت $x - 2$ صفر می‌باشد، پس در گام سوم دچار خطای محاسباتی شده‌ایم و باید $x = 2$ را نیز به عنوان یکی از جواب‌های معادله در نظر بگیریم، پس در نهایت این معادله دارای ۲ جواب $x = 1$ و $x = 2$ می‌باشد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

گزینه ۳ صحیح است.

از کتاب درسی داریم (قانون جذب) $A \wedge (A \vee B) \equiv A$ بنابراین

$$p \wedge (\sim p \vee q) \equiv p$$

$$q \wedge (\sim q \vee p) \equiv q$$

$$\equiv F \vee (q \wedge p) \equiv q \wedge p \Rightarrow s \equiv q \wedge p$$

$$s \Rightarrow r \xrightarrow{\text{عکس نقیض}} \sim r \Rightarrow \sim s \xrightarrow{\text{تبدیل به گزاره فصلی}} r \vee \sim s$$

$$\xrightarrow{A \Rightarrow B \equiv \sim A \vee B} r \vee \sim s \equiv (r \vee \sim p) \vee (\sim p \vee \sim q) \equiv \sim p \vee \sim q$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) دامنه تابع «هر لحظه از زمان» است که می‌تواند عدد اعشاری هم باشد.

(ب) دامنه تابع «۲۰ سال اخیر» است که فقط اعداد طبیعی را شامل می‌شود.

(ج) دامنه تابع «ضلع x» است که اندازه ضلع می‌تواند عدد اعشاری هم باشد.

(د) دامنه تابع «ارتفاع از سطح زمین» است که باز هم می‌تواند عدد اعشاری باشد.

پس فقط در تابع قسمت (ب) دامنه، زیرمجموعه اعداد طبیعی است.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۴۸)

۱۸. گزینه ۲ صحیح است.

می دانیم اعداد اول عبارتند از $\{2, 3, 5, 7, 11, \dots\}$ و اعداد غیر اول عبارتند از $\{1, 4, 6, 8, 9, \dots\}$ ، لذا خواهیم داشت:

$$n=1 \xrightarrow{\text{ضابطه پایینی}} a_{n+1} = \frac{a_n}{2} \xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{a_1}{2} = \frac{6}{2} = 3$$

$$n=2 \xrightarrow{\text{ضابطه بالا}} a_{n+1} = 3a_n \xrightarrow{n=2} a_3 = 3a_2 = 3(3) = 9$$

$$n=3 \xrightarrow{\text{ضابطه بالا}} a_{n+1} = 3a_n \xrightarrow{n=3} a_4 = 3a_3 = 3(9) = 27$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۹)

۱۹. گزینه ۱ صحیح است.

چون a_1 و a_2 را داریم باید از $n=2$ شروع به عددگذاری کنیم تا a_7 را به دست آوریم:

$$n=2 \Rightarrow a_3 = a_{2-\frac{2}{2}} + a_{2-\frac{2}{2}} = a_{(2-0)} + a_{(2-0)}$$

$$\Rightarrow a_2 + a_2 = 3 + 3 = 6$$

حال با جای گذاری $n=3$ جمله چهارم را به دست می آوریم:

$$n=3 \Rightarrow a_4 = a_{3-\frac{3}{3}} + a_{3-\frac{3}{3}} = a_{(3-1)} + a_{(3-1)}$$

$$\Rightarrow a_2 + a_3 = 3 + 6 = 9$$

برای به دست آوردن جمله پنجم به جای n عدد ۴ را جای گذاری می کنیم:

$$n=4 \Rightarrow a_5 = a_{4-\frac{4}{4}} + a_{4-\frac{4}{4}} = a_{(4-1)} + a_{(4-1)}$$

$$a_2 + a_3 = 6 + 6 = 12$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۲)

۲۰. گزینه ۳ صحیح است.

$$a_n = 2n + 4 \Rightarrow \begin{cases} n=3 \rightarrow a_3 = 2(3) + 4 = 10 \Rightarrow A \\ n=4 \rightarrow a_4 = 2(4) + 4 = 12 \Rightarrow B \end{cases}$$

رابطه فیثاغورس را در مثلث ایجاد شده می نویسیم:

$$x^2 = 1^2 + 2^2 \Rightarrow x^2 = 5 \xrightarrow{\text{جنر}} x = \sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۶)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

سطرهای شعر در گزینه چهارم مربوط به شعر «ققنوس» است اما توضیحات داده شده از ویژگی های شعر اخوان ثالث است. ویژگی شعر ققنوس: نیما در «ققنوس» تغییراتی در اصول و ضوابط نثر سنتی ایجاد کرد و تجدیدی را که از مشروطه آغاز شده و به افسانه او رسیده بود، تکامل بخشید.

جریان نوگرایی شعری نیما با سرایش ققنوس در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد. نیما در این سال ها چارچوب و طرح کار خود را به بهترین شکل ممکن تدوین کرد.

توضیح سایر گزینه ها:

(۱) شعر «زمستان» سروده اخوان ثالث

(۲) منظومه «افسانه» سروده نیما یوشیج

(۳) سروده سیدعلی موسوی گرماردی شعر «در سایه سار نخل ولایت»
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۷۱، ۷۲، ۷۷، ۸۲)

۱۲. گزینه ۱ صحیح است.

می دانیم دنباله، نوعی تابع است که دامنه آن \mathbb{N} (اعداد طبیعی) است. بررسی سایر گزینه ها:

(۲) دامنه برابر \mathbb{Z}

(۳) دامنه برابر $\{0, 1, 2\}$

(۴) دامنه برابر $\{\frac{1}{3}, \frac{1}{2}\}$ است.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۳)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

تابع علامت به صورت زیر است، داریم:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

$$a_n = \left[\frac{\text{sign}(1-n)}{2n} \right] \xrightarrow{n=2} a_2 = \left[\frac{\text{sign}(1-2)}{2(2)} \right]$$

$$\Rightarrow \left[\frac{\text{sign}(-1)}{4} \right] = \left[-\frac{1}{4} \right] = [-0.25] = -1$$

$$b_n = 2^{n+1} \xrightarrow{n=2} b_2 = 2^{2+1} = 2^3 = 8$$

$$\Rightarrow 2a_2 - 2b_2 = 2(-1) - 2(8) = -2 - 16 = -18$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۸)

۱۴. گزینه ۴ صحیح است.

کافی است نامعادله $a_n < 0$ را حل کنیم تا محدوده n به دست آید:

$$2n - 106 < 0 \Rightarrow 2n < 106 \Rightarrow n < \frac{106}{2} \Rightarrow n < 53$$

ولی چون n عدد طبیعی است، می تواند مقادیر $1, 2, 3, \dots, 52$ را اختیار کند. یعنی ۵۲ مقدار را می تواند بپذیرد.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۲)

۱۵. گزینه ۳ صحیح است.

برای محاسبه a_7 از ضابطه بالایی a_n و برای محاسبه a_5 از ضابطه پایینی a_n استفاده می کنیم:

$$\begin{cases} a_7 = 5(2)^2 + 2k = 20 + 2k \\ a_5 = 6(5) - 1 = 30 - 1 = 29 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{در رابطه } a_7 - a_5 = 2 \text{ قرار می دهیم}} 20 + 2k - 29 = 2$$

$$2k = 29 \Rightarrow k = \frac{29}{2}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۲)

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

رابطه بازگشتی داده شده، نشان می دهد که با جمع هر دو جمله متوالی از دنباله فیبوناچی، جمله بعدی آنها به دست می آید، لذا:

$$233 + 377 = 610 \Rightarrow 610 = 61m \Rightarrow m = \frac{610}{61} = 10$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۶)

۱۷. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا جمله سوم دنباله a_n را به دست می آوریم:

$$a_n = 4n + 1 \xrightarrow{n=3} a_3 = 4(3) + 1 = 13$$

حالا در دنباله b_n عدد ۱۳ را به جای b_n قرار می دهیم تا n به دست آید:

$$b_n = n^2 - 12n \Rightarrow n^2 - 12n = 13 \Rightarrow n^2 - 12n - 13 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{تجزیه با اتحاد جمله مشترک}} (n-13)(n+1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = 13 \checkmark \\ n = -1 \times \end{cases}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۲)

۳) ستایش عقل و خرد است که آن را باید راهنمای خود قرار داد. این ویژگی سبک خراسانی است!!
۴) می گوید یکی از روش های مبارزه با نفس عمل به عکس خواسته نفس است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۱۱۴)

۲۹. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی ابیات:

بیت اول:

نیک نامی ← سنگ

تشبیه: عاشقی به سبو و نیک نامی به سنگ تشبیه شده است.

تناسب: سنگ و سبو، چشم و گوش

تضاد: دشمن و دوست.

بیت دوم:

در پاکی ← تو اشک مرا مانی

تشبیه: من در مستی همانند چشم توام، تو در پاکی همانند اشک منی.

تناسب: اشک، چشم

تضاد: مستی، پاکی

استعاره: ای شاهد افلاکی

بیت سوم:

خواسته ← گل

تشبیه: دانش به نرگس و خواسته به گل تشبیه شده است..

تناسب: نرگس و گل و شکفتن

تضاد: دانش = خواسته (مال و ثروت)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۶)

۳۰. گزینه ۱ صحیح است.

مجاز: بیت (د) (چمن ← مجاز از باغ و بوستان)

استعاره مصرحه: بیت (ب) (یاقوت ← استعاره از لب معشوق)

تناقض: بیت (ج) (آب آتشی)

موازنه: بیت (الف)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۶)

۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

اغراق: سیاره مشتری غلام حلقه در گوش شماست.

جناس تام: مشتری در مصرع اول (خواهان)، مشتری در مصرع دوم (نام)

سیاره، حلقه در مصرع اول (حلقه گوش - لاله گوش)، حلقه در مصرع

دوم (نشان بردگی)

ایهام تناسب در واژه های «حلقه» و «مشتری»

تشیخ: مه (مشتری حلقه گوش شماست)، مشتری (غلام حلقه در

گوش شماست)

۳۲. گزینه ۲ صحیح است.

تضاد: شکر ≠ نمک

تشبیه گسترده: لب میگون، تشبیه فشرده: لب میگون به شکر و شراب

تشبیه شده است. دل پر خون به نمک و کباب تشبیه شده است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۶)

۳۳. گزینه ۳ صحیح است.

ماه من (معشوق)، مشک سیه (زلف معشوق)، گل (چهره)، سایه بان

(زلف)، آفتاب (چهره)، شاخ سنبل (زلف)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۶)

۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

۵ تا اضافه تشبیهی دارد: مرغ دل، دام زلف، دانه خال، طایر (پرنده)،

اندیشه، دام هوس.

۲۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت ها:

الف) «بی بال پریدن» از آثار منثور قیصر امین پور است.

ج) «بدوک» از فیلم نامه های سید مهدی شجاعی است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۷۷، ۸۰ و ۸۲)

۲۳. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه های نادرست:

ب) هوشنگ ابتهاج و حسین منزوی از شاخه های ادبیات پس از انقلاب

هستند که به همان روال گذشته و متأثر از ادیبان جهان به حیات

خویش ادامه دادند.

ه) هر چه از سال های اول انقلاب گذشت، اقبال به شعر نیمایی بیشتر

شد. در ادامه چهارپاره، قصیده، ترکیب بند و بحر طویل نیز دیده

می شود.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۷۶ و ۷۷)

۲۴. گزینه ۱ صحیح است.

نثر پس از انقلاب در شکل فراگیر خود در داستان کوتاه جلوه گر شد.

سایر گزینه ها در خصوص ادبیات داستانی دوران مقاومت درست است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۷۳ و ۷۸)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت های نادرست:

الف) دولت شاه سمرقندی کتاب تذکره دولت شاه را به تشویق امیرعلیشیر

نوایی نوشته است.

د) شاه نعمت الله ولی از شاعران قرن نهم است نه هشتم.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۷ تا ۱۹)

۲۶. گزینه ۴ صحیح است.

صد پند: عبید زاکانی / جمشید و خورشید: سلمان ساوجی /

مرصاد العباد: نجم الدین رازی (نجم دایه)

بررسی سایر گزینه ها:

۱) تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی

۳) رساله دلگشا: عبید زاکانی

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۴ تا ۱۸)

۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت های نادرست:

الف) قرن هشتم است نه هفتم. با توجه به حافظ و خواجه کرمانی که

از شاعران قرن هشتم هستند.

د) طبقات ناصری جزء جریان «ساده نویسی» است. پیچیده نویسی در

آثاری چون «تاریخ و صاف و تاریخ جهانگشای جوینی» است.

ه) پس از مرگ تیمور، شاهرخ میرزا بود، بایسنقر میرزا فرزند شاهرخ

میرزا بود.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۳، ۱۴، ۱۶ و ۱۸)

۲۸. گزینه ۳ صحیح است.

شعر سبک عراقی نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و

آسمانی شد از جمله مبارزه با هوای نفس است که قهرمانش انسان

پاک نهاد و خداجویی است که به نبرد از هوای نفس می پردازد و قهرمان

حماسه عرفانی می شود.

بررسی گزینه ها:

۱) عقل کل را شریف می داند و مخصوص بندگان مقرب الهی می داند.

۲) می گوید مبارزان با نفس و صابران در برابر هوای نفسانی پاداش خود

را خواهند دید.

پایه دوازدهم . آزمون ۵ . پاسفنامه انسانی

برش دوم آن:

مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعلن
U --	U - U -	U -- U	- U -

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) دولختی است و یک برش هجایی دارد: مفتعلن مفاعله مفتعلن مفاعله
 (۳) بر وزن (مستفعل مستفعل مستعلن مستف) که برش دوم دارد: مفعول
 مفاعیل مفاعیل فاعله که وزن همسان آن بر ناهمسان برتری دارد.
 (۴) وزن ناهمسان است: مستفعلن مفاعیل مستفعلن (مفعولن) که برش هجایی دوم دارد (مفعول فاعلات مفاعله)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۴۰. گزینه ۱ صحیح است.

(الف) ناهمسان (مفعول فاعلات مفاعیل فاعله)

او	را	ب	چش	م	پا	ک	ت	وان	دی	د	چن	ه	لال
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مستفعلن	مستفعلن	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل
هر	دی	د	جا	ی	جل	و	ی	آن	ما	ه	پا	ره	نیست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	-	U

برش دوم آن:

مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعلن
U --	U - U -	U -- U	- U -

(ج) همسان تک‌پایه‌ای است از تکرار ۴ بار «فعلون»

خ	لد	گر	ب	پا	خا	ر	یا	سان	ب	را	ید
-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-
فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون	فعلون
چ	سا	زم	ب	خا	ری	ک	در	دل	ن	شی	ند
-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-

ابیات (ب) و (د) همسان دویپایه‌ای هستند.

(ب) مستفعلن مفاعله مفتعلن مفاعله - وزن همسان دولختی فاعلاتن

(د) مستفعلن مفاعله مفتعلن مفاعله - وزن همسان مفاعله مفاعله

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

غیر از مصراع اول، تشخیص ارکان بقیه مصراع‌ها تقریباً مشخص است. یکی از راه‌های شناخت تعداد ارکان، تعداد واژه‌ها در هر مصراع است. (اسم‌ها، صفت‌ها، فعل‌ها، حرف‌ها و ...) تعداد واژگان (۴ تا ۶) معمولاً سه رکنی است. تعداد واژگان ۶ تا به بالا معمولاً چهار رکنی است. (عدد (۶)!!!)

بررسی مصراع‌ها:

مصراع اول: چهار رکنی است (مفعول فاعلاتن مفتعلن فع / فع!! یک رکن است.)

مصراع دوم: فاعلاتن مفاعله فاعله

مصراع سوم: مفاعله فاعلاتن مفاعله فاعله

مصراع چهارم: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف (مفعول مفاعله مفاعله فاعله)

مصراع پنجم: سه رکنی است (مستفعلن فاعلاتن مستف / مفعول مفاعله فاعله)

توجه: مصراع‌هایی انتخاب شده است بدون اختیارات شاعری!!!

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

نکته: در تشبیه بیشتر:

اضافه‌های تشبیهی و تشبیه درون واژه‌ای را ابتدا پیدا کنیم.

تشبیه با ادات تشبیه و تشبیه با فعل‌های اسنادی را در درجه دوم پیدا کنیم!!

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) زنجیر مهر، حلقه دل، حلقه زلف

(۲) گنج سعادت، شاهوش

(۴) دل رندی است، سنگ امتحان

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۶)

۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

این‌گونه تشبیهات اضافه وصفی‌اند؛ مرکب از موصوف + صفت (اسم + پسوند)؛ مانند: شهرباب لعل‌فام، چشم می‌گون، باده گلگون. البته تشبیه به شکل اضافه وصفی، اضافه تشبیهی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

همگی تشبیه فشرده اضافی است به دلیل اضافه تشبیهی.

(۱) سپاه غم

(۳) بار فراق

(۴) خورشید عشق

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۶)

۳۶. گزینه ۴ صحیح است.

وجه شبه: در بیت اول (گرم‌رو، سوزنده، سرکشی و طغیان: ویژگی آتش هستند) (سه‌تا)

در سایر ابیات وجه شبه وجود ندارد.

ادات تشبیه: در ابیات، چون در بیت اول یکبار و در بیت دوم دوبار، و ش در بیت دوم یکبار. (چهارتا)

در سایر ابیات ادات نداریم.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۶)

۳۷. گزینه ۲ صحیح است.

(ب) مفاعله فاعلاتن مفاعله فاعله - وزن ناهمسان

(ه) مفتعلن مفاعله مفتعلن مفاعله - وزن همسان دولختی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) مفعله فاعلاتن مفاعله فاعله - وزن ناهمسان (مستفعلن مفاعله مستفعلن فعل)

(ج) مفعول مفاعله مفاعله فعل - وزن ناهمسان

(مفتعلن فاعلاتن مستفعلن فع)

(د) مفعول مفاعله مفعول مفاعله - وزن همسان دولختی

(مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی وزن مصرع‌ها:

(الف) مفعول مفاعله مفاعله مفاعله - وزن ناهمسان

(ب) مفعله مفاعله فاعله - وزن ناهمسان

(ج) مفعول فاعلاتن مفاعله - وزن ناهمسان

(د) فاعلاتن فاعلاتن فعلن - وزن همسان تک‌لختی

(ه) مفعول فاعلاتن مفاعله - وزن ناهمسان

(و) فاعلاتن مفاعله فعلن - وزن ناهمسان

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۳۹. گزینه ۲ صحیح است.

گو	ین	د	یا	ر	خو	ن	د	ل	خَل	ق	می	خ	رَد
-	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U
مستفعلن	مستفعلن	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله	مفاعله
وان	لع	ل	سر	خ	دس	ت	ن	گا	رین	گ	وا	ه	اوست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U

۴۴. گزینه ۴ صحیح است.
منظور از همهٔ اختیارات زبانی، سه حالت است (۱- امکان حذف همزه، ۲- تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند، ۳- تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه) در این میان تغییر کمیت مصوت بلند (او - ی) به مصوت کوتاه از همه راحت‌تر است. (هرگاه بعد از مصوت بلند (او - ی) یکی از مصوت‌های کوتاه یا بلند بیاید ۹۹٪ مصوت بلند به کوتاه تبدیل می‌شود!!)

نَ	خَا	هَ	یَانِ	کِ	چَ	آ	تَشْ	کُ	نِ	دِ	خَا	مُو	شْت
خَ	مُو	شِ	بَا	شِ	بِ	هَر	خَسْ	رَ	هَی	کِ	مِیْنِ	بِگ	شَاِی
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	-
	مفاعِلن			فعلاتِن				مفاعِلن				فعلِن (فِع)	
													(لن)

در مصراع اول هجای سوم (تغییر کمیت مصوت بلند «ی» به کوتاه) و هجای چهارم (حذف همزه) صورت گرفته است.
در مصراع دوم، هجای دهم، مصوت کوتاه (کسره) به بلند تبدیل شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) واژه تک‌هجایی (خو) با کسره (خوی) آمده است ولی هجای بلند تغییر نمی‌کند در این حالت برای واژگان تک‌هجایی مگر واژه (سو)
۲) واژه (تابناکی) و (سیاه‌کاری) به مصوت بلند (ی) ختم شده‌اند ولی چون بعدشان مصوت نیامده است بلند به کوتاه تبدیل نمی‌شود.
۳) دو مصوت بلند (ماهی‌ام)، چون بعد از (ی) مصوت (ام) آمده است مصوت بلند به کوتاه تبدیل می‌شود.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۵)

۴۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها: (با توجه به تقطیع هجایی بیت)

۱) ۴ بار در مصراع اول و یکبار در مصراع دوم حذف همزه صورت گرفته است.
۲) در هجای پنجم مصراع اول کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی» صورت گرفته است. (سختی اگر)
۳) در پایان هر دو مصراع هجای کشیده به هجای بلند تبدیل شده است.

هَ	زَا	رِ	سِخْ	تِی	یَ	گَر	بَر	مَ	نَا	یَ	دَا	سَا	نَسْت
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
کِ	دُو	سِ	تِی	یَ	اِ	رَا	دَت	هَ	زَا	رِ	چِن	دَا	نَسْت
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
	مفاعِلن			فعلاتِن				مفاعِلن				فعلِن (فِع)	
													(لن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۴۴. گزینه ۱ صحیح است.

در گزینه ۱ یکبار حذف همزه (مصراع دوم) (نهدو) صورت می‌گیرد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در هجای دوم مصراع اول (مَن رَ می)، کسره اضافه (مَن) به هجای بلند (مَنی) تبدیل می‌شود. چون سه تا هجای کوتاه (مَن - نَ - رَ) کنار هم هیچگاه نمی‌آید که هجای دوم قابلیت بلند شدن را دارد.

۳) هجای دوم مصراع اول (رو + ی)، مصوت بلند (او) + (مصوت ی) آمده است که هجای بلند به کوتاه تبدیل می‌شود
(أَب - رُ - ی - دُو) = مفتعلن.

۴۵. گزینه ۳ صحیح است.

مفهوم مشترک ابیات (الف) و (د):

درد و رنجش از سوی عشق یا معشوق بهتر است از آسایش دنیا، این درد برای عاشق همانند مرهم است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۵)

۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

در عبارت سؤال دو مفهوم مطرح شده است:

یاران همدل و همراه

خداوند در همه جا هست.

متضاد این مفهوم اول تنها در گزینه ۴ مطرح شده است.

مفهوم گزینه ۴: یاری ندید از یاران همدل، آن کسی که از معشوقش جدا شد.

ابیات گزینه‌های ۱ و ۳ با مفهوم سرودهٔ سهراب سپهری تناسب معنایی دارند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۰)

۴۷. گزینه ۳ صحیح است.

مفهوم گزینه ۳: برتری فقر و قناعت نسبت به قدرت و نعمت دنیا

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۴)

۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم مشترک سرودهٔ اخوان ثالث با گزینه ۱:

حتی نفس هم در این روزگار همانند دیواری جلوی تو را می‌گیرد، پس دیگر توقعی از دوستان نیست.

۱) در این روزگار پست حتی دست بدون دریافت مزد اشک‌ها را پاک نمی‌کند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۱)

۴۹. گزینه ۳ صحیح است.

بیت گزینه ۳ نشانگر پاکی و صداقت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مفهوم کنایه ای مصراع اول و آخر

۲) مصراع اول و دوم کنایه از مرفهین و در مصراع آخر انتقاد از مرفهین می‌کند.

۴) ره‌توشه برداریم: از خطر کردن نترسیم.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۸۰)

۵۰. گزینه ۳ صحیح است.

شعر دورهٔ انقلاب اسلامی دارای درون‌مایه‌هایی چون جهاد، شهادت، ایثار، آزادی، عشق، محکوم کردن استبداد و بی‌عدالتی و ... است. مفاهیم شهادت و تکریم شهادت (گزینه ۱)، محکوم کردن استبداد و بی‌عدالتی (گزینه ۲) و ایثار و از خود گذشتگی (گزینه ۴) دیده می‌شود.

در گزینه ۳ شکایت از زمانه و روزگار و حوادث روزگار است که جزء مفاهیم شعر انقلاب اسلامی نیست!

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۷۵)

جامعه‌شناسی

۵۱. گزینه ۳ صحیح است.

هر یک از پیامدهای نادیده گرفتن کنش، پیامد نادیده گرفتن یکی از ویژگی‌های کنش است:

رکود اراده‌ها ← پیامد نادیده گرفتن ارادی بودن کنش
سقوط ارزش‌ها ← پیامد نادیده گرفتن هدفدار بودن کنش
افول معانی ← پیامد نادیده گرفتن آگاهانه و معنادار بودن کنش
تشریح گزینه‌ها:

عبارت‌های اول و چهارم: نشان دهنده سقوط ارزش‌ها و بیانگر نادیده گرفتن هدفدار بودن کنش است.

عبارت دوم: نشان دهنده افول معانی و بیانگر نادیده گرفتن آگاهانه و معنادار بودن کنش است.

عبارت سوم: نشان دهنده رکود اراده‌ها و بیانگر نادیده گرفتن ارادی بودن کنش است.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۵۲. گزینه ۲ صحیح است.

به سبب اینکه بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی قابل توضیح نیستند، کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی، مذهبی و ... دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۸)

۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

مقدمه روش علمی از دیدگاه وبر ← تفهم نگاه کردن به مسائل جوانان از منظر خودشان ← همراهی همدلانه نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌ها ← هویت‌زدایی مهم‌ترین ویژگی‌های کنش اجتماعی از سوی نظریه‌پردازان کنش اجتماعی ← آگاهی و معناداری

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۹، ۴۰، ۴۶ و ۴۸)

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

موضع جامعه‌شناسی تفسیری ← مطالعه معنای گرایش کاربران به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۹)

۵۵. گزینه ۲ صحیح است.

خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی (علت)، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. (پیامد) خلاقیت و فعالیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون (علت) و در نتیجه آن، پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی می‌شود. (پیامد)

تنوع و تکثر معانی (علت)، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می‌شود. (پیامد)

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۰)

۵۶. گزینه ۱ صحیح است.

پاول کله ← به گفته او در ورای ابهام، رمز و رازی نهفته است که با هنر می‌توان به آن راه یافت.

ماکس وبر ← طرح سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آنها دارد. (قفس آهنین)

واسیلی کاندینسکی ← خالق نقاشی‌های مدرن انتزاعی. این نقاشی‌ها، تفسیر عمیقی با خود دارند و چیزی که در ظاهر به نظر می‌رسند، نیستند. شکل‌ها و رنگ‌ها به واقعیتی مشخص بیرون از ذهن اشاره ندارند.

گالیله ← روش تجربی را در موقعیتی به کار گرفت که شهود آباء کلیسا تنها روش علمی قابل قبول بود.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۵۷. گزینه ۴ صحیح است.

رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد. (که منظور از نادیده گرفتن کنش، نادیده گرفتن ویژگی‌های آن است.)

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۷)

۵۸. گزینه ۳ صحیح است.

مورد اول: درست، تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی، شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد.

مورد دوم: نادرست، همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست؛ یعنی نگاه کردن به مسائل آنها از منظر خودشان.

مورد سوم: درست، خودکشی یک کنش غیرعادی و گرایشی است برخلاف طبیعت و سرشت انسان.

مورد چهارم: نادرست، ماکس وبر متفکر آلمانی، تفهم را روش مستقلى برای علوم انسانی نمی‌دانست و معتقد بود که نیازی به استفاده از علوم طبیعی نیست.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۹، ۴۰، ۴۵ و ۴۸)

۵۹. گزینه ۴ صحیح است.

مشخصات دیدگاه دوم:

الف) جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند.

ب) این گروه جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ می‌دانند.

ج) جهان تکوینی را ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها می‌دانند.

د) جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۸)

۶۰. گزینه ۳ صحیح است.

عضویت موجودات زنده و نظم آنها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند؛ ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آنها به وجود می‌آید.

وقتی فردی درباره مسئله‌ای خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود به سر می‌برد، ولی هنگامی که اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به محدوده اجتماعی و فرهنگی وارد می‌شود.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴ و ۵)

۶۱. گزینه ۳ صحیح است.

الف) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

ب) فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشانند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.

ج) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

د) فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳، ۱۵ و ۱۶)

۶۷. گزینه ۲ صحیح است.

رمزگردانی جزء به جزء شامل جزئیات یک موضوع است در حالی که رمزگردانی کلی دربرگیرنده خلاصه موضوع است. از آنجا که رمزگردانی در کودکی به شکل جزء به جزء است امکان خطا بیشتر است و به همین دلیل به حافظه کودکان نمی توان اعتماد کرد. نکته: در رمزگردانی دیداری اطلاعات به شکل یک رمز دیداری در می آیند.

(روان شناسی یازدهم، صفحه ۹۲)

۶۸. گزینه ۲ صحیح است.

دانش عمومی و اطلاعات عمومی افراد زیرمجموعه حافظه معنایی قرار می گیرد و معانی کلمات و ارتباطشان با سایر معانی به صورت یک سلسله مراتب هم نمونه ای از حافظه معنایی است، در نتیجه هر دو عبارت اشاره به حافظه معنایی دارند.

(روان شناسی یازدهم، صفحه های ۹۷ و ۹۸)

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

تمامی عبارات، به جز عبارت الف، اشاره به حافظه کاری دارند. در حافظه کوتاه مدت اطلاعات صرفاً ذخیره سازی می شوند، اما در حافظه کاری علاوه بر ذخیره سازی اطلاعات، برای یک فعالیت شناختی، مورد استفاده قرار می گیرند. در مورد الف، صرفاً اطلاعات به خاطر سپرده شده اند و استفاده ای صورت نگرفته است اما در سایر عبارات اطلاعات برای حل مسئله، سرودن شعر، انجام بازی و مرتب کردن اعداد مورد استفاده قرار گرفته اند.

(روان شناسی یازدهم، صفحه های ۹۵ و ۹۶)

۷۰. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت های نادرست:
الف) اگر چه ظرفیت حافظه کاری نسبت به حافظه کوتاه مدت کمی بیشتر است اما همچنان نامحدود نیست!
د) مهم ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت محو شدن مواد اطلاعاتی به دلیل گذشت زمان و موارد دیگر است.
ه) خاطرات براساس زمان ذخیره سازی اطلاعات درجه بندی می شوند نه براساس نوع رمزگردانی.

(روان شناسی یازدهم، صفحه های ۹۳ و ۹۵ تا ۹۷)

۷۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

۱) درست، طبق نمودار فراموشی ابینگهوس هر چه زمان بیشتر می گذرد درصد صرفه جویی کلمات یا ذخیره سازی کلمات کمتر می شود، پس با هم رابطه معکوس دارند.
۲) درست، طبق آزمایش ابینگهوس و براساس نمودار فراموشی، در لحظه یادگیری یا همان بلافاصله بعد از یادگیری ۱۰۰ درصد کلمات یا اطلاعات ذخیره سازی شده و فراموشی وجود ندارد. بیشترین مقدار فراموشی برای ساعات نخست بعد از یادگیری است مثلاً یک ساعت بعد از یادگیری.

۳) نادرست، طبق آزمایش ابینگهوس و نمودار فراموشی هر چه زمان می گذرد، مقدار فراموشی واژگان یا کلمات بیشتر می شود و درصد ذخیره سازی و صرفه جویی کلمات کمتر می شود. پس رابطه معکوس بین این دو برقرار است.

۴) درست، در نمودار فراموشی از لحظه اول یادگیری تا یک ساعت سرعت و شدت فراموشی بسیار زیاد است. در نتیجه شیب نمودار نزولی و بسیار تند است ولی به مرور شیب ملایم تر می شود.

(روان شناسی یازدهم، صفحه های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۶۲. گزینه ۱ صحیح است.

الف) فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش های جهان شمول را فراهم آورد.
ب) در چه صورت می توان از قطبی شدن جهان، بهره کشی ظالمانه برخی انسان ها و جوامع از برخی دیگر و در نتیجه، پایداری شدن حقوق انسان ها جلوگیری کرد؟ چگونه می توان از تفرقه بین جوامع و تباہ شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کرد؟ چاره این امر، ارزش جهان شمول عدالت است.

ج) فرهنگ هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی توانند از حقانیت ارزش های خود دفاع کنند.

د) فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم پوشی می کند، بشر را به بحران های روحی و روانی گرفتار می سازد. فرهنگ جهانی باید از معنویت که ارزشی جهان شمول است، برخوردار باشد.

(جامعه شناسی یازدهم، صفحه های ۱۴ تا ۱۶)

۶۳. گزینه ۴ صحیح است.

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می خورد، اگر هویت فرهنگی اش را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم می تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد. هم چنین اگر از فرهنگی غنی و قوی برخوردار باشد، می تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

(جامعه شناسی یازدهم، صفحه ۲۱)

۶۴. گزینه ۳ صحیح است.

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادهای و سازمان های اقتصادی و سیاسی بین المللی و از طریق دولت های دست نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می گیرد.
اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا برای تأمین سلطه خود به نسل کشی دست زدند.

دولت های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی استفاده می کنند.

(جامعه شناسی یازدهم، صفحه های ۲۳ و ۲۴)

۶۵. گزینه ۲ صحیح است.

تشریح عبارت های نادرست:

ب) فرهنگ ها متنوع اند و این تنوع به عقاید و ارزش های اساسی و کلان آنها برمی گردد.

ج) غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می شود، اما همواره گسترش فرهنگی آنها را به دنبال نمی آورد.

د) اروپا در پنج قرن اخیر کانون شکل گیری فرهنگ جدیدی است که آن را با نام فرهنگ غربی می شناسیم.

(جامعه شناسی یازدهم، صفحه های ۳، ۱۲، ۲۰ و ۲۲)

روان شناسی

۶۶. گزینه ۲ صحیح است.

رضا درس را گوش داده، اما آن را مرور نکرده است در نتیجه خطا در مرحله ذخیره سازی یا اندوزش اطلاعات رخ داده است.
سایر گزینه ها همگی مربوط به خطای بازیابی هستند.

(روان شناسی یازدهم، صفحه ۹۱)

بسط معنایی، مطالعه چند حسی و خواندن پس‌خبا مربوط به رمزگردانی است.

مرور کارآمد، باعث می‌شود که مطالب را تکرار کنیم، هر بار از خودمان بپرسیم به چه مفهوم جدیدی رسیدیم و این فن مربوط به اندوزش می‌شود.

آزمون مکرر باعث می‌شود برای بازیابی و یادآوری موفق‌تر و توانمندتر عمل کنید، هر چه بیشتر آزمون دهید نشانه‌های بازیابی بیشتری کسب خواهید کرد.

یادگیری با استراحت هم علاوه بر آنکه اثر تداخل را کم می‌کند، بازیابی را آسان‌تر می‌کند و یادگیری جدید مانع یادآوری قبل خواهد شد. ساماندهی مطالب هم به بازیابی آسان‌تر کمک می‌کند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۸ و ۱۰۹)

زبان عربی

۷۶. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: لِاتَّصَّرَ خَدَكُ: با تکبّر رویت را برنگردان / لا تَمَشْ: راه مرو / مَرَحًا: با شادی و ناز و خودپسندی، لایحِبُّ: دوست ندارد، نمی‌دارد، كُلُّ مَخْتَالٍ فَخُورٌ: هیچ خودپسندِ فخرفروشی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نباید ... روبرگردانی (در نهی مخاطب از لفظ «باید» استفاده نمی‌کنیم ← برنگردان) - راه بروی («لا تَمَشْ» فعل نهی است).

(۳) پیروزمندان (معادل صحیحی برای «مَرَحًا» نیست) - هیچ یک از (معادل صحیحی برای «کُلُّ» نیست). - خودخواهان و فخرفروشان («مختال» و «فخور» هر دو مفرد هستند).

(۴) به خاطر (معادلی در آیه شریفه ندارد ← با) - «فی الأرض» ترجمه نشده است - هرگز (اضافی است) - خودخواه و فخرفروش («مختال فخور» نکره هستند ← خودخواه فخرفروش، در ضمن «کُلُّ» ترجمه نشده است.) (عربی یازدهم، صفحه ۲)

۷۷. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: مَنْ: هر کس، کسی که / سَاءَ خُلُقُهُ: اخلاقش بد باشد، اخلاقش بد شد (فعل شرط) / عَذَّبَ: عذاب می‌دهد، عذاب داده است (جواب شرط) / فَلْيُحْسِنْ: پس باید نیکو گرداند / لِأَنَّ: زیرا / الخُلُقُ الحَسَنُ: اخلاق نیکو / أُنْقَلَ الشَّيْءُ: سنگین‌ترین چیز.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از هر چیزی سنگین‌تر است (اولاً «از هر» معادلی در عبارت عربی ندارد، ثانیاً در ترکیب «أُنْقَلَ الشَّيْءُ»، چون «أُنْقَلَ» به یک اسم دیگر اضافه شده پس باید به صورت صفت عالی ترجمه شود. ← سنگین‌ترین چیز).

(۲) اگر (اضافی است) - «الآخرین» ترجمه نشده است - قطعاً «لِأَنَّ: زیرا» - سنگین‌تر از هر چیزی (مانند گزینه ۱)

(۴) اخلاق بدی دارد (ترجمه دقیقی برای «سَاءَ خُلُقُهُ» نیست) - بر او واجب است (ترجمه درستی برای «لِ» در «لِيُحْسِنْ» نیست ← باید) - خوش‌اخلاقی (معادل درستی برای «الخُلُقُ الحَسَنُ» نیست).

(عربی یازدهم، صفحه ۱۲)

۷۸. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: نَمُوذَجٌ عَالَمِيٌّ: الگویی جهانی، یک الگوی جهانی / قَدَّمَ: که تقدیم کرده (جمله وصفیه) / المَوَاعِظُ التَّرْبَوِيَّةُ: نصیحت‌های پرورشی، تربیتی / لِيَهْتَدِيَ بها: تا با آنها هدایت شوند / يُسَهِّلُ: آسان شود / طَرِيقَهُم: راه آنان / النَّجَاحُ: پیروزی، موفقیت / يَتَبَدَّوْا: دور شوند / خَيْبَةٌ الأمل: ناامیدی.

۷۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) گاهی آنچه مثلاً یادگرفته‌ایم، توسط آنچه بعداً یاد می‌گیریم مختل می‌شود. یعنی اطلاعات جدید، مانع یادآوری اطلاعات قبلی می‌شود و گاهی آنچه جدیداً یاد می‌گیریم توسط آنچه قبلاً یاد گرفتیم مختل می‌شود یعنی اطلاعات قبلی، مانع یادآوری اطلاعات جدید می‌شود، این موارد همان تداخل اطلاعات است مثل مورد الف که نام دانش‌آموزان پارسالی، مانع می‌شود برای اینکه نام دانش‌آموزان امسال یاد گرفته شود. (ب) مطابق آزمایش آیینگهوس یک ساعت پس از یادگیری ۵۰ درصد اطلاعات فراموش می‌شود. در اینجا از بین ۴ قلم که ۱۰۰ درصد اطلاعات است، ۲ قلم را ذخیره‌سازی کرده و به یاد دارد، یعنی ۵۰ درصد. این مورد اثر گذشت زمان را نشان می‌دهد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲)

۷۳. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) نشانه درونی است. نشانه‌های درونی، اطلاعاتی است که با آنچه که باید بازیابی یا یادآوری شود ارتباط معنایی یا مستقیم دارد. نشانه‌های درونی جزء ویژگی‌های اصلی آن واژه است یعنی بخشی از آن است. در اینجا از خودگذشتگی و مهربانی جزء ویژگی‌های اصلی مادر و بخشی از وجود اوست.

(ب) در حین امتحان تشریحی بازیابی سخت‌تر می‌شود ولی بعد از خروج از جلسه امتحان تشریحی با قرار گرفتن در محل مطالعه آن سؤال و جواب، بازیابی آسان‌تر و سریع‌تر انجام می‌شود، پس نشانه‌های بیرونی دارند. در نشانه‌های بیرونی، قرار گرفتن در مکانی یا جایی که رمزگردانی صورت گرفته بازیابی را آسان‌تر می‌کند.

(ج) در این مورد هم مثل قسمت (ب) نشانه بیرونی است. باریدن برف نشانه بیرونی برای بازیابی خاطره برگشتن برادر محمد است. باریدن برف و خاطره برگشتن برادر محمد با هم ارتباط معنایی ندارند فقط همزمان با هم اتفاق افتاده است.

(د) خانه آجری دوستم، مهم‌ترین ویژگی اصلی خانه دوستم، آجری بودن است. یعنی خانه دوستم با نمای آجری تعریف می‌شود و با آن ارتباط معنایی دارد پس درونی است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

در تمامی موارد این سؤال کاهش اثر تداخل ایجاد می‌شود به جز حفظ کردن دقیق واژگان متن که به عمیق خواندن و کاهش اثر تداخل کمکی نمی‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۲) بسط معنایی، تمایز بخشی، برگرداندن به زمان خودمان و مطالعه چند حسی ایجاد شود در نتیجه اثر تداخل اطلاعات را کاهش می‌دهد.

(۴) برای کاهش اثر تداخل اطلاعات باید یادگیری عمیق باشد نه سطحی. یادگیری عمیق می‌تواند با مرور کارآمد، کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن، یادگیری با استراحت (رعایت فاصله زمانی بین یادگیری)

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۸)

۷۵. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

برای آنکه حافظه شما پذیرای اطلاعات جدید باشد درباره اهمیت آن اطلاعات کسب کنید، زیرا مطالب مهم و کاربردی، دوست‌داشتنی هستند و اگر آنها را دوست نداشته باشید رمزگردانی نمی‌کنید.

۴) پدر و مادرها (مانند گزینه ۱) - رها و ... تلخ می‌کند (مانند گزینه ۱) - شاکمی هستندند («بشکو» نباید به صورت اسم و اسنادی ترجمه شود) - کارهای مهم تر («أهمّ الأمور» ترکیب وصفی نیست ← مهم ترین کارها) - آن دو راضی شوند («یرضیهما» متعدی است ← آنها را راضی سازد).
(عربی یازدهم، صفحه ۲۰)

۸۱. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
۲) بسیار خدمتکار («الخدّام» جمع «خادم» است و در واقع اسم مبالغه نیست) ← خادمان حیاط حرم شریف را می‌شویند.
۳) قطعاً («قَدْ + فعل مضارع ← گاهی، شاید») - به ... دنبال می‌گردد («یفتش» مجهول است نه معلوم) ← گاهی امید میان سختی‌های زندگی جستجو می‌شود.
۴) زیرا («و» حالیه است) - عبادت کنندگان («عباد» جمع «عبد» به معنای «بندگان» است) ← ... در حالی که تو از بندگان صالح خدا هستی.

(عربی یازدهم، درس ۲)

۸۲. گزینه ۳ صحیح است.

دشمن مقتدرش («مُقتدراً» حال است نه صفت) ← هرکس از دشمنش در حالی که مقتدر است، درگذرد، قوی‌ترین مردم است.

(عربی یازدهم، درس ۲)

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۳. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: «کشاورزی: مُزارِعاً، فَلَاحاً» - «دیدم: رأیت، شاهدت» - «تلاشگرانه: مُجَدّاً، مُجْتَهِداً (حال است)» - «محصولات خود: مُحَاصِلَه» - «جمع می‌کرد: یَجْمَع (چون بعد از فعل ماضی «رأیت» آمده، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) المزارع («کشاورزی» نکره است) - و هُوَ («تلاشگرانه» حال از نوع مفرد است نه جمله).

۳) الفلاح (مانند گزینه ۱) - جَمَعَ (برای ساختن فعل «جمع می‌کرد» که ماضی استمراری است، باید از فعل مضارع «یجمع» استفاده کنیم) - محصوله («محصولات» جمع است).

۴) قَدْ رأیت (معادل «دیدم» و ماضی نقلی است) - و هُوَ (مانند گزینه ۱) - المَحَاصِل (فاقد ضمیر است).

نکته ویژه: فعل مضارع بعد از فعل ماضی به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

مثال: «شاهدتُ سنجاباً یقفزُ من الشجرة...: سنجابی را دیدم که می‌پرید از درخت ...»

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۷)

۸۴. گزینه ۴ صحیح است.

ترجمه عبارت: «بی‌گمان دنیای شما نزد من از برگی در دهان ملخی که آن را می‌جود، پست‌تر است». مفهوم: بی‌ارزش بودن دنیا
گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ به فانی و بی‌ارزش بودن دنیا اشاره دارند؛ اما گزینه ۴ یعنی اینکه گاهی دنیا بر وفق مراد ماست و گاهی هم بر وفق مراد نیست.

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۸)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) چرا که (معادلی در عبارت عربی ندارد. «قَدَّمَ» جمله وصفیه است و باید از «که» استفاده کنیم) - هدایت و... آسان کند (اولاً «یَهْتَدی»: هدایت شوند» لازم است نه متعدی، ثانیاً «یَسْهَلُ»: آسان شود» مجهول است) - تا (معادل صحیحی برای «و» نیست).

۲) الگوی جهانی («نَمُوذَجٌ عَالَمِيٌّ» نکره است) - جمع آوری کرده («قَدَّمَ»: تقدیم کرده) - راهها («طَرِيقٌ» مفرد است) - شکست («خَبِیة الأمل»: ناامیدی).

۳) در جهان (اولاً «در» اضافی است، ثانیاً «عَالَمِيٌّ» به معنای «جهانی» است) - به ما عرضه کرده (اولاً «به ما» اضافی است، ثانیاً «عرضه کرده» معنای درستی برای «قَدَّمَ» نیست). - مقالاتی (ضمیر «ه» ترجمه نشده است). - هدایت کند (مانند گزینه ۱، «بِهَا» ترجمه نشده است) - میسر شود (ترجمه درستی برای «یَسْهَلُ» نیست) - تا (مانند گزینه ۱) - خودداری کنند («ابتعدوا: دور شوند»).

نکته ویژه (۱): «الگوی جهانی» یک ترکیب نکره نیست؛ دقت کنید که «ی» در «الگوی» «ی میانجی» است و «ی» در «جهانی» هم «یاء نسبت» است.

نکته ویژه (۲): فرق بین «بهدی: هدایت می‌کند» با «یَهْتَدی: هدایت می‌شود» را دریاب.

(عربی یازدهم، درس ۱)

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۷۹. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: اِهْتَمَّ بِ: اهتمام ورزید / الذَّوْبُ: کوشا، سخت کوش / تطویر: بهینه‌سازی / أجرى: اجرا کرد / اِخْتِياراتٍ مُخْتَلِفَةً: آزمایش‌های مختلفی / لَمْ یُضَعَفْ عَزْمُهُ: اراده‌اش ضعیف نشد / أَنْ یَصَلَ: که برسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) با درایت («الذَّوْبُ: کوشا») - پیشرفت («تَطْوِیر: بهینه‌سازی») - متعددی («مُخْتَلِفَةً: مختلف») - اراده‌اش را سست نکرد («لَمْ یُضَعَفْ» مجهول است و «عَزَمَ» نائب فاعل است نه مفعول).

۳) قبل از اینکه (در جای مناسب خود ترجمه نشده و باید قبل از فعل «أَنْ یَصَلَ» ترجمه شود) - سست شود («لَمْ یُضَعَفْ» منفی است و به خاطر «لَمْ» باید به صورت ماضی ترجمه شود). آزمایش‌های مختلفی («اِخْتِياراتٍ مُخْتَلِفَةً» نکره است ← آزمایش‌های مختلفی) - تا (معادلی در عبارت عربی ندارد).

۴) فناوری («تَطْوِیر: بهینه‌سازی») - ارتقا داد («اِهْتَمَّ بِ: اهتمام ورزید») - انجام داد («أجرى: اجرا کرد») - نتیجه‌ای («النتیجة» معرفه است) - رسیده باشد («أَنْ یَصَلَ» باید به صورت مضارع التزامی ترجمه شود ← که برسد).

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۳)

۸۰. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: یَشکو: شکایت می‌کنند / الوالدان: پدر و مادر / الولد: فرزند، پسر / هَجَرَهُمَا: آنها را ترک کرده است / مَرَّرَ: تلخ کرده است / مِنْ أَهمّ الأمور: از مهم ترین امور، کارها / یرضیهما: آنها را خشنود سازد / حَتّی: یذوق: تا بجشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پدران و مادران (نباید جمع ترجمه شود ← پدر و مادر) - ترک و ... تلخ می‌کند («هَجَرَ» و «مَرَّرَ» ماضی هستند) - مهم ترین کار (اولاً «من» ترجمه نشده، ثانیاً «الأمر» جمع است ← از مهم ترین کارها).

۳) زندگی («حیاتهما» ضمیر دارد) - مهم ترین کار (مانند گزینه ۱) - «آه» ترجمه نشده است.

ترجمه متن:

تاکنون فکر کرده‌اید که چرا در زندگی‌مان با مشکلاتی روبه‌رو می‌شویم؟! این مشکلات از کجا به وجود می‌آیند؟! چرا خدا در حل آنها به ما کمک نمی‌کند؟! اینها سؤالاتی هستند که اذهان بسیاری از مردم را به خود مشغول ساخته‌اند، به‌ویژه هنگام رویارویی با مشکلاتی که با توانایی‌هایشان نمی‌توانند آنها را حل کنند. دلیل برخی از دشواری‌ها و مشکلات در زندگی همان روش زندگی‌ای است که خودمان آن را به کار می‌گیریم. به عنوان مثال؛ هنگامی که به کیفیت غذایی که روزانه می‌خوریم دقت نمی‌کنیم، چاره‌ای نیست که به بیماری دچار شویم. دلیل برخی از مشکلات دیگر، افرادی هستند که آنها را برای دوستی و همراهی انتخاب می‌کنیم. در زندگی ما سختی‌ها و دشواری‌هایی وجود دارد که آنها را ناپسند می‌شماریم و هنگام مواجهه شدن با آنها ناراحت می‌شویم، در حالی که آنها از جانب خداوند متعال است برای اینکه دلیلی برای هدایت ما یا ایجاد ارتباطات بین ما و سایر مردم باشد. چه بسا در مشکلات و نیازهای ما منافع‌هایی برای دیگران باشد. باید بدانیم که خداوند خودش برای حل مشکلات ما نازل نمی‌شود، بلکه سنت‌ها و قوانینی را در نظام جهان ایجاد کرده است که اگر آنها را کشف کنیم و از آنها با توکل به او استفاده کنیم، موفق می‌شویم.

۸۵. گزینه ۳ صحیح است.

[گزینه] نادرست را مشخص کن:

(۱) درست، چه بسا دلیل برخی از مشکلات دوستان یا نزدیکان‌مان باشند.
(۲) درست، برخی از روش‌هایی که برای زندگی اتخاذ کرده‌ایم، مشکلاتی را برای ما به بار می‌آورند.
(۳) نادرست، ناراحتی یا شادی ما هنگام رویارویی با سختی‌ها دلیل برخی از مشکلاتمان است.
(۴) درست، ما باید در انتخاب دوست بیندیشیم، چرا که آن بر کیفیت زندگی ما تأثیر می‌گذارد.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۶. گزینه ۱ صحیح است.

[گزینه] درست را مشخص کن:

(۱) درست، برخی از مشکلات در زندگی به قوانین طبیعت مرتبط می‌باشد.
(۲) نادرست، همه مشکلاتی که در زندگی با آنها مواجه می‌شویم، از خودمان به وجود می‌آید.
(۳) نادرست، دوستان‌مان مشکلاتی را برای ما ایجاد می‌کنند، هیچ فرقی بین بدن و نیکان نیست.
(۴) نادرست، اگر در زندگی بر خدا توکل کنیم، هرگز هیچ مشکلی برای‌مان رخ نمی‌دهد.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۷. گزینه ۳ صحیح است.

آیا برای ما ممکن است که در زندگی‌مان با مشکلی مواجه نشویم؟

(۱) نادرست، بله، اگر دوستان‌مان صالح باشند، یا غذای‌مان خوب باشد، هیچ مشکلی برای‌مان رخ نمی‌دهد.
(۲) نادرست، بله، مؤمنان گمان می‌کنند که همه مشکلات از جانب خداست و در آنها خیر زیادی است.
(۳) درست، نه، در ایجاد بعضی مشکلات هیچ اختیاری نداریم و آنها از جانب خداوند متعال هستند.
(۴) نادرست، نه، دوستان بد ما مشکلات را برای ما ایجاد می‌کنند و نمی‌توانیم آنها را حل کنیم.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۸. گزینه ۴ صحیح است.

مُؤَاهَجَةٌ (روبه‌رو شدن، مواجه شدن)، مصدر باب «مُفَاعَلَةٌ» است و اسم مفعول نیست.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۹. گزینه ۲ صحیح است.

«فَكَّرْتُمْ» از باب «تَفَعُّيل» است و مصدر آن «تَفَكُّير» می‌شود: «فَكَّرَ يُفَكِّرُ تَفَكُّيرًا»

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۹۰. گزینه ۲ صحیح است.

الْبِنَاءُ ← الْبِنَاءُ تَلَفُّظٌ دَرَسْتُ وَابْنَةٌ «بناء به صورت «بِنَاء» است. [الْمُسَلَّخَةُ ← الْمُسَلَّخَةُ] اسم مفعول است و عین الفعل آن باید مفتوح باشد.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۹۱. گزینه ۳ صحیح است.

«مَمْرُوجَةٌ» حال است برای «أبیات» و اسم مفعول می‌باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «ناهین» حال ولی اسم فاعل است نه اسم مفعول.

(۲) «متکبرین» حال است ولی اسم فاعل می‌باشد نه اسم مفعول.

(۴) «دَوَّوِبًا» حال است ولی اسم مفعول نیست. در این گزینه «مُخْتَبِرًا» بر وزن اسم مفعول است ولی حال نمی‌باشد.

(عربی یازدهم، درس ۲)

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۹۲. گزینه ۱ صحیح است.

وقتی حال به صورت جمله اسمیه بیاید دارای مبتدا و خبر مرفوع به همراه واو حالیه می‌باشد. در این گزینه که حال به صورت جمله آمده؛ «هَمَّ» مبتدا و «مَتَأَخَّرِينَ»، خبر است پس باید به صورت مرفوع «مَتَأَخَّرُونَ» بیاید.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۹۳. گزینه ۳ صحیح است.

در این گزینه «خیر»، اسم تفضیل و به معنای بهترین است. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: خیر به معنای «خوبی» است.

(عربی یازدهم، درس ۱)

۹۴. گزینه ۴ صحیح است.

در این گزینه «فَلَّاح»، اسم مبالغه و «مُحَاصِل» (مفرد: محصول)، اسم مفعول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سَيَّارَةٌ: اسم مبالغه و مُسْرِعَةٌ: اسم فاعل

(۲) شِعْرَاءُ (مفرد: شاعر): اسم فاعل و مَمْرُوجَةٌ: اسم مفعول

(۳) كَذَّابٌ: اسم مبالغه و مُصَادَقَةٌ: با اینکه بر وزن اسم مفعول است ولی اسم مفعول نمی‌باشد بلکه مصدر است.

نکته: کلمه بر وزن «مُفَاعَلَةٌ» که مصدر باب مزید است؛ اسم مفعول نمی‌باشد.

(عربی یازدهم، درس ۲)

۹۵. گزینه ۳ صحیح است.

در این گزینه اسم تفضیل «أَكْبَرُ» صحیح است زیرا اسم تفضیل در حالت مقایسه بر وزن «أَفْعَلُ» می‌آید.

در گزینه ۴ «الصُّغْرَى» صفت برای «الشُّرَكَات» است و صحیح می‌باشد.

(عربی یازدهم، درس ۱)

تاریخ

۹۶. گزینه ۲ صحیح است.

بلشویک به معنای اکثریت معترض در جامعه روسیه است که اصلاحات را به شیوه‌ای مسالمت‌آمیز امکان‌پذیر نمی‌دانستند و قائل به نظام کمونیستی و حذف سرمایه‌داری خصوصی بودند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۸۵)

۹۷. گزینه ۲ صحیح است.

به موجب قرارداد ۱۹۱۹ اداره امور دارایی و برخی دیگر از ادارات و وزارت‌خانه‌های ایران در اختیار انگلستان قرار می‌گرفت همچنین مسئولیت تجدید سازمان و ایجاد ارتش یکپارچه ایران و تأمین اسلحه و تدارکات آن نیز به افسران انگلیسی داده شد.

در سال ۱۹۰۷ روس و انگلیس به دلیل نگرانی از قدرت روزافزون آلمان ایران را به سه منطقه تقسیم کردند.

طبق قرارداد ۱۹۱۵ دو دولت استعمارگر ایران را به دو نیمه جنوبی و نیمه شمالی بین خود تقسیم کردند، نیمه شمالی متعلق به روسیه و نیمه جنوبی سهم انگلستان شد.

انگلیسی‌ها برای تحکیم نفوذ و سلطه پایدار خود و تأمین منافع بلندمدتشان در دوره وثوق‌الدوله بستن قرارداد ۱۹۱۹ را مغتنم شمردند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۷۱، ۸۸ و ۹۰)

۹۸. گزینه ۳ صحیح است.

با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از ملیون، شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت‌های مذهبی به کرمانشاه مهاجرت نموده و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۸۸)

۹۹. گزینه ۴ صحیح است.

امپراتوری عثمانی فرو پاشید و انگلستان سرپرستی عراق، اردن و فلسطین را برعهده گرفت، لبنان و سوریه نیز تحت سرپرستی فرانسه درآمد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۸۶)

۱۰۰. گزینه ۲ صحیح است.

پس از جنگ جهانی اول تشکلی با عضویت چهل کشور در ژنو تأسیس شد تا سلطه قدرت‌های استعمارگر بر دنیا که آن را صلح و امنیت جهانی می‌نامیدند، در معرض تهدید قرار نگیرد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۸۷)

۱۰۱. گزینه ۳ صحیح است.

شیخ فضل‌الله نوری، در جریان نهضت تنباکو به عنوان نماینده میرزای شیرازی در ایران، به حمایت جدی از این نهضت پرداخت و با دفاع از مشروطه مشروعه و قانون اساسی بر پایه ارزش‌های اسلامی با مشروطه اقتباس شده از غرب مخالفت کرد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۷۵)

۱۰۲. گزینه ۲ صحیح است.

با تلاش‌های پیگیر آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری اصل دوم متمم قانون اساسی تصویب شد تا در هر دوره از مجلس، هیئتی ۵ نفره از مجتهدان و فقیهان اسلام که با مقتضیات زمان آشنا باشند بر قوانین تصویب شده نظارت کنند تا خلاف قواعد اسلامی نباشد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۶۹)

۱۰۳. گزینه ۳ صحیح است.

با گسترش تاریخ‌نویسی در دوره اسلامی، تاریخ‌نگاری سلسله‌ای با تاریخ‌نگاری محلی پیوستگی یافت.

شاعر دوره سلجوقی به نام انوری در قصیده‌نامه اهل خراسان، به خوبی اوضاع فرهنگی، اجتماعی، سیاسی را نقد کرده است.

محمدبن جریر طبری مشهورترین چهره تاریخ‌نگاری عمومی و تاریخ‌نگاری روایی است.

کتاب المسالک و الممالک تألیف نویسندگان مختلف از جمله اصطخری، جزء نوشته‌های جغرافیای است که اطلاعات سودمندی از آداب و رسوم، فرهنگ، نوع معیشت، آب و هوا، وضعیت اقتصادی، وضعیت نظامی، راه‌ها، کالاهای، قلعه‌ها، برج‌ها، بندرها، رودها و دریاها، پایتخت‌ها، ادیان و اعتقادات، نژاد و زبان و حدود و سرحدات و مرزهای سرزمین‌ها و حکومت‌های محلی ارائه می‌دهند.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۴، ۶، ۸ و ۱۰)

۱۰۴. گزینه ۳ صحیح است.

از نمونه‌های مشهور اندرنامه‌ها، قابوس‌نامه نوشته عنصرالمعالی قرن پنجم هجری قمری است.

تاریخ محلی یکی از گونه‌های ارزشمند تاریخ‌نگاری است که حاوی اطلاعات جغرافیایی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است. از جمله تاریخ سیستان از مؤلفی ناشناخته که تاریخ این منطقه را از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ تألیف کرده است.

از مشهورترین تک‌نگاری‌ها کتاب عجائب المقدور فی نوائب التیمور نوشته ابن عربشاه است که به اشاره فرمانروا (تیمور) نوشته شده است.

تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی جزء تاریخ‌نگاری سلسله‌ای و تاریخ‌نگاری تحلیلی می‌باشد.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۵، ۶، ۱۱ و ۱۸)

۱۰۵. گزینه ۲ صحیح است.

برخی مورخان مانند مسعودی با توجه به فاصله زمانی و مکانی بین واقعه و راوی خبر، برای اطمینان از صحت روایت تاریخی به مسافرت می‌رفتند تا درستی و نادرستی روایات تاریخی را از نزدیک بررسی کنند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۴)

۱۰۶. گزینه ۴ صحیح است.

قبیله قریش با در اختیار داشتن اداره کعبه و روابط تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک قدرت و نفوذ قابل ملاحظه‌ای در بین قباایل داشت، اما این قدرت و نفوذ به منزله حکومتی پایدار نبود، چون متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی پایدار نبود.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۲۲)

۱۰۷. گزینه ۲ صحیح است.

صفت جاهلی در قرآن مترادف با نادانی و فقدان علم و معرفت نیست؛ بلکه بر فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جو دلالت دارد.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۲۳)

۱۰۸. گزینه ۲ صحیح است.

بعد از رحلت حضرت خدیجه و ابوطالب در سال دهم بعثت آزار مشرکان تشدید شد. به همین دلیل پیامبر برای یافتن مردمانی که آمادگی برای پذیرش اسلام دارند، راهی طائف شدند که با اهانت و بی‌مهری آنها مواجه شدند. در نتیجه ایشان با بهره‌گرفتن از سنت جوار به مکه بازگشتند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۲۹)

جغرافیا

۱۰۹. گزینه ۲ صحیح است.

ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)
بررسی گزینه‌های نادرست:
۱) از نتایج به دست آمده از تعریف ناحیه
۳ و ۴) از اهداف ناحیه‌بندی

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۴)

۱۱۰. گزینه ۴ صحیح است.

ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد و جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند.
نکته: انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵)

۱۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

میزان بارش خزر شرقی با کردستان و آذربایجان و زاگرس با خراسان شمالی یکسان است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵)

۱۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند مانند ساخت جزایر مصنوعی در خلیج فارس توسط دولت امارات متحده عربی و پاک‌سازی قومی مسلمانان توسط دولت میانمار
بررسی گزینه‌های نادرست:
۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
۴) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۱۳. گزینه ۴ صحیح است.

ساوان پراکنده، تابستانی بارانی و زمستانی خشک دارد. تعیین مرز نواحی انسانی (زبانی و قومی) دشوارتر از تعیین مرز نواحی طبیعی (مانند ساوان پراکنده) است.
نکته: در ساوان متراکم ۲ ماه از سال فقط بدون باران است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۶)

۱۱۴. گزینه ۱ صحیح است.

به طور کلی، امروزه همه نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۸)

۱۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

در اوایل قرن نوزدهم، (الف) نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان ساخته شدند و در اوایل قرن بیستم، (ب) اختراع و تولید انبوه خودرو، چهره فضاها را شهری و خارج از شهرها را تغییر داد.
نکته: طی جنگ جهانی دوم، اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۴۲)

۱۱۶. گزینه ۳ صحیح است.

جغرافیای حمل‌ونقل شاخه‌ای از دانش جغرافیاست که جابه‌جایی انسان، بار و اطلاعات را در سطح زمین مطالعه می‌کند (الف) و به بررسی الگوهای پراکندگی و شیوه‌های حمل‌ونقل و تأثیرات آنها بر محیط به منظور برنامه‌ریزی و مدیریت مطلوب منطقه‌ای می‌پردازد. (ج)
بررسی موارد نادرست:

ب و د) در مورد حمل‌ونقل درست است نه جغرافیای حمل‌ونقل

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۴۴)

۱۱۷. گزینه ۱ صحیح است.

حمل‌ونقل ریلی برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً طولانی مناسب است و هزینه احداث پایانه (ترمینال) نیز در آن متوسط برآورد می‌شود.
بررسی گزینه‌های نادرست:

۲) حمل‌ونقل جاده‌ای

۳) حمل‌ونقل آبی

۴) حمل‌ونقل هوایی

(جغرافیا دوازدهم، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

۱۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

الف) گسترده‌ترین شبکه خط آهن جهان ← قاره اروپا
ب) گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی جهان ← ایالات متحده آمریکا
ج) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان ← چین

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۴۵)

۱۱۹. گزینه ۴ صحیح است.

دومین تحول، تولید و گسترش کشتی‌های کانتینربر بود. کانتینرها که از نظر اندازه استانداردهای مشخصی دارند، سرعت جابه‌جایی و تخلیه کالاها را افزایش می‌دهند (ب) و قرار گرفتن کالاها در محفظه‌های خاص و وجود برجسب‌هایی با مشخصات کالاها در روی کانتینرها مدیریت و انبارداری محموله‌ها را آسان‌تر می‌کند. (ج)

بررسی موارد نادرست:

الف) کشتی‌های فله‌بر

د) کشتی‌های رو - رو (Ro - Ro)

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۵۳)

۱۲۰. گزینه ۱ صحیح است.

از مزایای خط لوله، انتقال حجم عظیمی از مایعات به طور شبانه‌روزی است که بسیار مقرون به صرفه است. انتقال مواد از طریق لوله کمتر به محیط زیست آسیب می‌رساند.
نکته: احداث و تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای به سرمایه‌گذاری فراوان نیاز دارد و خطوط لوله از نظر حوادث غیرمترقبه مانند زلزله یا جنگ به مراقبت زیاد نیاز دارند. (معایب)

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۵۷)

فلسفه و منطق

۱۲۱. گزینه ۱ صحیح است.

به اعتقاد ملاصدرا انسان به فطرت اول و امور عادی زندگی نیاز دارد و باید به آنها بپردازد. اما مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و از انسان‌ها می‌خواهد که با تلاش از فطرت اول عبور کرده و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند.

۲) اموری از این قبیل پرداختن به فطرت اول است چون مربوط به سؤال‌های اساسی و بنیادی نیست نه رد شدن از فطرت اول و وارد شدن به فطرت ثانی.

۱۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و ریشه‌ای (هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی) است که ریشه و اساس فلسفه است. بخش‌های فرعی در حکم شاخه‌های فلسفه هستند.

اینکه وجود، حائز دو بُعد مادی و غیرمادی است و همچنین انسان می‌تواند بعد غیرمادی را درک کند، به ترتیب در هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی که هر دو بخش اصلی فلسفه هستند بررسی می‌شود. بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) به شاخه‌های دانش فلسفه که بخش فرعی است اشاره دارد.

(۲) وجودشناسی و معرفت‌شناسی، ریشه فلسفه هستند - ملاک علم فلسفه می‌تواند موضوع و روش آن باشد.

(۳) همیشه معرفت‌شناسی مقدم بر هستی‌شناسی است. پس توانایی شناخت وجود مقدم بر شناخت وجود است.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۲۸. گزینه ۳ صحیح است.

پیروان اصالت فرد که در سیاست معتقد به لیبرالیسم هستند، جامعه را مجموعه‌ای از افراد می‌دانند که کنار هم زندگی می‌کنند. سایر گزینه‌ها همگی بیانگر دیدگاه طرفداران اصالت فرد می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۲۹. گزینه ۱ صحیح است.

نسبت میان دانش فلسفه با فلسفه مضاف، عموم و خصوص مطلق است. دانش فلسفه دو بخش دارد؛ ریشه و شاخه‌ها، بنابراین هر فلسفه مضاف، فلسفه است اما نه برعکس، چرا که دانش فلسفه می‌تواند هم هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی (ریشه) باشد هم شاخه‌ها (فلسفه‌های مضاف)

نسبت بین فلسفه زیست و زیست هم تباین است.

اینکه مبانی هر علم در فلسفه آن مطرح می‌شود به این معنا نیست که آن علم با فلسفه مضاف یکی بوده یا درون فلسفه مضاف قرار گیرد.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

کانت ضرورت وجود خدا را در برهان خود نشان می‌دهد، دقت کنید کانت خدا را اثبات نمی‌کند، بلکه چرایی وجود او را نشان می‌دهد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فرض این برهان وجود وجدان اخلاقی است، نه نفس انسانی.

(۲) او خدا را در این برهان اثبات نمی‌کند.

(۴) وجود اختیار لازمه باور به وجدان اخلاقی در انسان است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۶)

۱۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

دکارت در استدلال خدا فرضی دارد و آن فرض این است که خدایی وجود دارد و انسان از این خدا یک فرض دارد که این موجود نامتناهی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تصور انسان از «چه چیزی؟» یک گزاره ناقص است.

(۲ و ۴) دانا بودن و نامتناهی بودن خدا، وصف خدا است؛ ولیکن اصل و اساس وجود خود خدا است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

زندگی تاریک از منظر کرگور همان زندگی است که معنا ندارد. کرگور معتقد است که ایمان هدیه‌ای الهی است و هر کسی که شایسته دریافت ایمان از طرف خداوند نباشد، زندگی تاریکی را سپری می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۷)

(۳) مرحله برتر و عالی‌تر، فطرت ثانی یا همان تفکر فلسفی داشتن است نه صرفاً پرداختن به خود فلسفه.

(۴) نسبت منطقی بین فطرت ثانی و تفکر فلسفی «تساوی» است. چرا که هر فطرت ثانی همان تفکر فلسفی است و هر تفکر فلسفی همان فطرت ثانی می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۲۲. گزینه ۳ صحیح است.

دغدغه برخی از سوفیست‌ها بیان واقعیت و دفاع از حقیقت نبود. این گروه برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتبار قائل نبودند و معتقد بودند هر کسی هر چه خودش بفهمد همان حقیقت و واقعیت است.

(۲) سوفیست‌ها پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف خود می‌دانستند لذا در استدلال‌های خود بیشتر از مغالطه کمک می‌گرفتند که به ظاهر درست اما در واقع غلط بود.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۷)

۱۲۳. گزینه ۲ صحیح است.

یکی از ویژگی‌های انسان پرسشگری است. هر سوالی که برای انسان پیش می‌آید گویای آن است که چیزی را نمی‌دانیم و به دنبال دانستن آن هستیم.

(۱) با مراجعه به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها پس از روبه‌رو شدن با مسئله و طرح سؤال انسان می‌تواند به پاسخ برسد.

(۳) طرح سؤال و تفکر در اندوخته‌ها فقط مختص تفکر فلسفی نیست.

(۴) در گزینه باید اشاره می‌شد موضوعات اساسی و بنیادین

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۲۴. گزینه ۱ صحیح است.

پی بردن و درک کردن و اطمینان یافتن از قواعد عقلی نظیر علیت، سختی و یکنواخت عمل کردن طبیعت در جهان همگی اشاره به معرفت‌شناسی دارد. مراد از مطلق هستی نیز خود وجود می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۳)

۱۲۵. گزینه ۲ صحیح است.

مورد (د) و (ه) صحیح هستند.

(د) امروزه دیگر کلمه فلسفه به معنای عام دانش به کار نمی‌رود؛ بلکه برای دانشی خاص که همان مابعدالطبیعه یا فلسفه اولی یا متافیزیک باشد استفاده می‌شود.

(ه) درست فکر کردن و قرار گرفتن در مسیر درست تفکر فلسفی چهار گام دارد که آخرین گام داشتن معیار برای پذیرش پاسخ است. این مورد در «به کار بندیم» آخر درس آمده.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) فلسفه موضوع خاص و ویژه‌ای ندارد و درباره یک موجود خاص بحث نمی‌کند؛ بلکه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد.

(ب) سؤالات غیرفلسفی می‌تواند هم با روش استقرایی و هم با استدلال قیاسی پاسخ داده شود.

(ج) دلیل اصلی و اول سقراط تواضع و فروتنی او بود.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۷ تا ۱۱)

۱۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

در علمی مانند فیزیک، شیمی، زیست، اقتصاد و جامعه از روش‌های تجربی و استدلال استقرایی استفاده می‌شود در حالی‌که در علمی مانند فلسفه، ریاضیات، منطق، کلام برای پاسخ به پرسش‌ها از استدلال عقلی و قیاسی استفاده می‌شود.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۰)

۱۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

افلاطون تلاش می‌کند تا خدا را در بالاترین جایگاهی قرار دهد که هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به آن جایگاه برسد. پس خدا بالاترین درجه وجودی را دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ارسطو خدا را ضرورتاً موجود می‌داند؛ یعنی خداوند واجب‌الوجود است.

(۳) ارسطو خدا را دارای عالی‌ترین اندیشه می‌داند؛ یعنی خدا کامل‌ترین علم را دارد.

(۴) ارسطو خدا را تغییرناپذیر می‌داند. تغییر یا حرکت در هر چیزی یعنی آن چیز ضعف یا نقصی دارد، ولی خدا تغییری ندارد. پس خداوند ذاتاً بی‌نقص است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۳)

۱۳۴. گزینه ۴ صحیح است.

این گزینه نتیجه برهان ارسطو است و در مقدمات فرض نمی‌شود. ارسطو در برهان درجات کمال می‌گوید: در این جهان موجوداتی وجود دارند که نسبت به هم خوب‌تر و بهتر هستند؛ این مقدمه همان اصل واقعیت مستقل از ذهن است (رد گزینه ۱) و اشاره به خوب‌تر بودن بعضی موجودات هم دارد (رد گزینه ۲)، در ادامه بیان می‌کند که هر جا خوب‌تر وجود داشته باشد، باید یک خوب‌ترین هم وجود داشته باشد (رد گزینه ۳) و در نتیجه پس در این جهان یک خوب‌ترین و عالی‌ترین و بهترین وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۳)

۱۳۵. گزینه ۱ صحیح است.

اگر تسلسل علل نامتناهی را بپذیریم آنگاه در ابتدای سلسله هیچ علتی که معلول نباشد یافت نمی‌شود و اساساً هیچ آغازی هم وجود نخواهد داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در این فرض تعداد علت‌ها اگر بی‌نهایت باشد باید بی‌نهایت هم معلول وجود داشته باشد.

(۳ و ۴) این دو نتیجه فرض انکار تسلسل معلول‌های نامتناهی است یعنی سلسله‌ای که هر چه به انتهای سلسله حرکت کنیم انتهایی وجود ندارد.

۱۳۶. گزینه ۲ صحیح است.

ایراد راسل در بیان این فرض که «اگر چیزی نیاز به دلیل ندارد آن چیز می‌تواند به جای خدا، طبیعت (ماده) باشد»، آن است که او فرض کرده که «فیلسوفان بیان کرده‌اند: هر چیزی علت می‌خواهد.» در حالی که فیلسوفان می‌گویند که هر معلول یا هر چیزی که وجود برای خودش نیست، نیازمند علت است. پس اصل علیت صرفاً برای معلول‌ها مورد قبول است، نه خدا که علت‌العلل است و معلول یا پدیده نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۳) نتیجه این ایراد به سخن فیلسوفان است، نه مبنای فکری‌اش.

(۴) او اشاره‌ای به عدم وجود خداوند نداشته است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۴۳)

۱۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

این سینا در برهان خود اشاره‌ای به ممتنع‌الوجودها ندارد. هر سه گزینه دیگر براساس نظرات ابن‌سینا به دست آمده است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۳۸. گزینه ۳ صحیح است.

دکارت با استفاده از یک استدلال عقلی ثابت می‌کند که خدا وجود دارد. دقت کنید که روش فلاسفه مسلمان در بحث خداشناسی استفاده از استدلال‌های عقلی محض است روشی که دکارت هم طی کرده است ولی فلاسفه‌ای مانند کرگور و کاتینگهام به جای استفاده از استدلال‌های عقلی، از تأثیر باور به خدا در معناداری زندگی استفاده کردند. کانت هم مبنای استدلالی‌اش وجود وجدان اخلاقی است. همین طور کانت ضرورت وجود خدا را اثبات کرد؛ نه وجود خداوند را.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۹. گزینه ۴ صحیح است.

وجود نیازمند و وابسته در دیدگاه ملاصدرا، همان واجب‌الوجود بالغیر است که وجودش از خود نیست و یک وجود غیروابسته آن را از حالت امکانی خارج کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) او برهان ابن سینا را فقط ارتقا داد، نه اصلاح. زیرا برهان ابن سینا درست بود.

(۲) خداوند وجود بی‌نیاز و غیروابسته است.

(۳) کل موجودات و هستی هم در ایجاد شدن و هم در بقا نیاز به خدا دارند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۴۶)

۱۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

اگر بتوان از یک راه درست و معقول به خدا باور پیدا کرد و به او معتقد بود، می‌توان از اوصاف زندگی هدفمند استفاده کرد و زندگی انسان وارد یک مرحله برتر شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خداوند را فقط می‌توان از یک مسیر عقلی پیدا کرد و به او باور پیدا کرد.

(۲) باور به خدا در هر انسانی یکسان نیست و هر فرد با توجه به خواست خود و قدرت علمی خود به درکی نسبت به خدا می‌رسد.

(۳) رابطه را برعکس بیان کرده و جای علت و معلول جابه‌جا هست.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

اقتصاد

۱۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدر رفت آنها محسوب می‌شود. (چرا که منابع کمیاب هستند.) ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۳)

۱۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

در صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که:

راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند.

از وضعیت تک محصولی فاصله بگیرد.

با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین برخی (نه همه) نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۷)

۱۴۸. گزینه ۴ صحیح است.

بیشترین درآمد تولیدکننده مربوط به حالت تعادل است:

$$\text{تعداد قیمت} \\ \text{ریال } ۸۰۰ \times ۴۰۰ = ۳۲۰,۰۰۰$$

در قیمت ۱۰۰۰ ریال، میزان عرضه ۵۵۰ واحد و میزان تقاضا ۲۵۰ واحد است، پس مازاد عرضه یا همان کمبود تقاضا، ۳۰۰ واحد است.
در قیمت ۴۰۰ ریال، اگر چه ۶۰۰ واحد کالا تقاضا شده است ولی فقط ۲۰۰ واحد عرضه شده است:

$$\text{قیمت تعداد} \\ \text{تومان } ۸,۰۰۰ \Rightarrow \text{ریال } ۲۰ \times ۴۰۰ = ۸,۰۰۰$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۷)

۱۴۹. گزینه ۱ صحیح است.

بیکاری در ایام بارندگی: بیکاری فصلی

بیکاری در ایام کاهش تولیدات (رکود): بیکاری دوره‌ای

بیکاری کوتاه مدت و موجود در همه کشورها: بیکاری اصطلاحی

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۷)

۱۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

اگر یک معیار واحد در همه جا معیار فقر در نظر گرفته شود: فقر مطلق
اگر معیار فقر وابسته به زمان و مکان متفاوت باشد: فقر نسبی
حمایت از کسب‌وکار و مبارزه با فساد و همچنین اجرای سیاست‌های
فقرزدایی، از وظایف دولت است، نه مردم.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۹ و ۹۰)

۱۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

مزیت نسبی و هزینه فرصت رابطه معکوس دارند. یعنی هر چقدر هزینه فرصت کمتر باشد مزیت نسبی بیشتر است و هر چقدر هزینه فرصت بیشتر باشد مزیت نسبی کمتر است.

هزینه فرصت هندوستان برای تولید یک کیلو برنج سه کیلو گندم است و هزینه فرصت پاکستان برای تولید یک کیلو برنج پنج کیلو گندم است، پس هندوستان نسبت به پاکستان در تولید برنج مزیت نسبی دارد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۱)

۱۴۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست:

خروج آمریکا از توافق آب‌وهوایی پاریس، توافقی نامیده آسیا - پاسیفیک، توافق برجام و پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان از مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های تجاری در کارنامه آمریکا است.

مطابق با معیار بانک جهانی افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق محسوب می‌شوند.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۷۱، ۷۵، ۸۴، ۸۵، ۸۸ و ۸۹)

۱۴۵. گزینه ۳ صحیح است.

در زمان بیکاری وضعیت اقتصادی زیر منحنی PPF قرار می‌گیرد (نقاط D و G)؛ چرا که از همه منابع به نحو احسن استفاده نشده است و با استفاده از همین منابع بیکار، می‌توان کالا و خدمات بیشتری تولید کرد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۸۵)

۱۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

حتماً در پاسخ به اینگونه سؤالات، از نمودار زیر استفاده کنید:

۳,۰۰۰,۰۰۰		
جمعیت کل کشور		
۳,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۰۰,۰۰۰ = ۲,۶۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	جمعیت
جمعیت ۱۵ سال به بالا	۱۵	زیر
	سال	
۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰ = ۱,۷۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	جمعیت غیرفعال
جمعیت فعال	—	

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{x}{1,700,000} = \frac{4}{10}$$

$$\Rightarrow 10x = 6,800,000 \Rightarrow x = 680,000 \text{ نفر}$$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۴۷. گزینه ۳ صحیح است.

همه موارد سؤال به مصادیق تفاوت نرخ بیکاری اعلامی و احساس عموم جامعه از آن اشاره دارند، به جز گزینه ۳، چرا که امیر از نظر افراد جامعه و ایضاً مأمورین آمارگیری همچنان بیکار محسوب شده (چون دنبال کار می‌گردد) و از این نظر تفاوتی با هم ندارند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۸۶)